ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΞΑΜΗΝΟΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ..... *Δραχμὰς* 5
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ..... *Φρ. Χρ.* 8

ΕΤΟΣ Α' — ΑΡΙΘΜΟΣ 9

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΕΚΑΣΤΟΝ ΦΥΛΛΟΝ Λ. 10

Διὰ πᾶσαν αἴτησιν :
"ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗν,, ΑΘΗΝΑΣ

Ἐν Ἀθήναις τῇ 4 Μαρτίου 1906

Ἡ «ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ» διατελεῖ ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν καὶ τῶν ἔλεγχον δωδεκαμελοῦς συμβουλίου ἐκ δικηγόρων ἐν Ἀθήναις.

Ἐπόπτης τῆς ὕλης καὶ ὑπεύθυνος
ΠΕΤΡΟΣ ΘΗΒΑΙΟΣ
Δικηγόρος ἐν Ἀθήναις

ΑΠΟ ΤΗΝ ΔΙΚΗΝ
ΤΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

Τὰ δοθέντα πρὸς τοὺς ἐνόρκους ζητήματα εἶχον ὡς ἑξῆς :

—Ζήτημα Α'.

Εἶνε ἔνοχος ὁ κατηγορούμενος Ἀντ. Γ. Κωσταγερακάρης, γεννηθεὶς ἐν Λαγείᾳ τῆς Μάνης, κατοικῶν ἐν Ἀθήναις, ἐτῶν 35 ἄεργος, Χριστιανὸς Ὀρθόδοξος, ὅτι κατὰ τὴν 31 Μαΐου τοῦ 1905 ἔτους εἰς Ἀθήνας καὶ ἔξωθεν τοῦ Βουλευτηρίου ἐκ προμελέτης ἀπεφάσισε καὶ ἐσκεμμένως ἐξετέλεσεν ἀνθρωποκτονίαν κατὰ τοῦ τότε πρωθυπουργοῦ Θ. Π. Δηλιγιάννη, πλήξας αὐτὸν ἐπανειλημμένως δι' ἀμφιστόμου μαχαίρας κατὰ τὴν κοιλιακὴν χώραν ;

—Ζήτημα Β'.

Προκύπτει ἐκ πασῶν τῶν περιστάσεων σαφῶς καὶ ἀνενδοιάστως, ὅτι ὁ Ἀντ. Γ. Κωσταγερακάρης κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀνωτέρω πράξεως τοῦ φόνου τοῦ Θ. Π. Δηλιγιάννη διετέλει, ἕνεκεν μερικῆς παραφροσύνης καὶ βλάβης τοῦ νοός, προελθουσῶν αὐτῷ ἐξ ἐσχάτης πενίας καὶ στερήσεως παντὸς μέσου διατροφῆς τῶν πέντε ἀνηλίκων τέκνων του καὶ τῆς συζύγου του, εἰς κατάστασιν καθ' ἣν δὲν ἦτο μὲν ἐντελῶς ἀποκεκλεισμένη τοῦ λογικοῦ αὐτοῦ ἡ ἐνέργεια, εἰς τοιοῦτον ὅμως βαθμὸν οὐσιωδῶς τεταραγμένη καὶ ἠλαττωμένη, ὥστε ἐξ αἰτίας ταύτης ἐλλείπουσι τὰ πρὸς ἐφαρμογὴν τῆς τελείας καὶ παρὰ τοῦ νόμου διατεταγμένης ποινῆς προαπαιτούμενα ;

—Ζήτημα Γ'.

Εἶνε ἔνοχος ὁ κατηγορούμενος Γεώργιος Δημητρίου Μητσέας, γεννηθεὶς ἐν Ἀβίᾳ τοῦ Οἰτύλου καὶ κατοικῶν ἐν Ἀθήναις, ἐτῶν 40, κτηματίας καὶ χριστιανὸς ὀρθόδοξος, ὅτι κατὰ τὸν Μάϊον τοῦ 1905 ἔτους καὶ ἰδίως κατὰ τὴν 21 εἰς Ἀθήνας ἐκ προθέσεως παρεκίνησε τὸν εἰρημένον κατηγορούμενον Ἀντ. Γ. Κωσταγερακάρην εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀνωτέρω πράξεως, τοῦ ἐκ προμελέτης φόνου τοῦ Θ. Π. Δηλιγιάννη, παραγγείλας καὶ συμβουλεύσας αὐτὸν πρὸς τοῦτο μετ' ἀπάτης, πειθοῦς καὶ φορτικότητος καὶ μεταχειρισθεὶς ἐπίτηδες ὡς ἕρμαιον τὴν εἰς ἣν εὑρίσκετο οὗτος ψυχικὴν ὁρμὴν καὶ ψυχικὸν πάθος, ἤτοι τὸ μῖσος αὐτοῦ κατὰ τοῦ δολοφονηθέντος ;

—Ζήτημα Δ'.

Εἶνε ἔνοχος ὁ αὐτὸς ὡς ἄνω κατηγορούμενος Γ. Δημ. Μητσέας ὅτι, ἀποφασίσας ἐκ προμελέτης ἀνθρωποκτονίαν κατὰ τῶν Κυριακούλη Μαυρομιχάλη, Ἀναστ. Παπούλα διευθυντοῦ τῆς ἀστυνοφίας καὶ Δ. Μπάκα ἀστυνόμου Ἀθηνῶν, ἤ τινος ἐξ αὐτῶν, καὶ τίνος ὡρισμένως, ἔδωκε κατὰ τὸν Μάϊον τοῦ 1905 ἔτους παραγγελίαν ἢ ὑπεσχέθη μισθὸν εἰς τὸν εἰρημένον κατηγορούμενον Ἀντ. Γ. Κωσταγερακάρην πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ἀνθρωποκτονίας ταύτης, αἵτινες πράξεις δὲν ἐξετελέσθησαν παρ' αὐτοῦ τοῦ λαβόντος τὴν παραγγελίαν ἢ τὴν μισθὸν Ἀντ. Γ. Κωσταγερακάρη ;

—Ζήτημα Ε'.

Εἶνε ἔνοχος ὁ αὐτὸς ὡς ἄνω κατηγορούμενος Γ. Δ. Μητσέας, ὅτι ἀποφασίσας ἀπρομελετήτως εἰς βρασμὸν ψυχικῆς ὁρμῆς νὰ ἐκτελέσῃ ἀνθρωποκτονίαν κατὰ τοῦ κ. Μαυρομιχάλη, Ἀναστ. Παπούλα καὶ Θ. Μπάκα, ἢ τινὸς ἐξ αὐτῶν, καὶ τίνος ὡρισμένως, ἔδωκε κατὰ τὸν Μάϊον τοῦ 1905 παραγγελίαν ἢ ὑπεσχέθη μισθὸν εἰς τὸν εἰρημένον κατηγορούμενον Ἀντ. Γ. Κωσταγερακάρην πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ἀνθρωποκτονίας ταύτης, αἵτινες ὅμως πράξεις δὲν ἐξετελέσθησαν παρ' αὐτοῦ τοῦ λαβόντος τὴν παραγγελίαν ἢ τὸν μισθὸν Ἀντων. Κωσταγερακάρη ;

—Ζήτημα ΣΤ'.

Εἶνε ἔνοχος ὁ κατηγορούμενος Γ. Μητσέας, ὅτι κατὰ τὸν αὐτὸν ὡς ἄνω τόπον καὶ χρόνον ἔδωκε παραγγελίαν ἢ ὑπεσχέθη μισθὸν εἰς τὸν κατηγορούμενον Ἀν. Κωσταγερακάρην, ὅπως προσπαθήσῃ νὰ ἀναγκάσῃ τὴν ἀστυνομικὴν ἀρχήν, ἤτοι τοὺς Ἀν. Παπούλαν, διευθυντὴν τῆς Ἀστυνομίας, καὶ Μπάκαν ἀστυνόμον Ἀθηνῶν εἰς τὴν παράλειψιν πράξεως ἀναγομένης εἰς τὴν ὑπηρεσίαν των, ποιούμενος βίαν κατὰ τοῦ προσώπου τῶν ἄνω ἀστυνομικῶν ὑπαλλήλων, ἥτις ὅμως πρᾶξις δὲν ἐξετελέσθη παρ' αὐτοῦ τοῦ λαβόντος τὴν παραγγελίαν ἢ τὴν ὑπόσχεσιν μισθοῦ Ἀντ. Κωσταγερακάρη ;

—Ζήτημα Ζ'.

Εἶνε ἀποδεδειγμένον ὅτι ἡ ὡς ἀνωτέρω μελετηθεῖσα πρᾶξις τοῦ ἐκ προμελέτης φόνου ἢ τῆς ἀναιρέσεως τῶν Κυριακούλη Μαυρομιχάλη Ἀν. Παπούλα, Θ. Μπάκα ἤ τινος ἐξ αὐτῶν, ἔμεινεν ἀνεκτέλεστος οὐχὶ ἐκ τύχης ἢ δι' ἐξωτερικὰ ἐμπόδια, ἀλλὰ διότι ὁ κατηγορούμενος οὗτος Γ. Μηστέας παρητήθη τῆς ἐπιχειρήσεως ταύτης ἑκουσίως εἴτε διὰ τύψιν συνειδότος εἴτε ὑπὸ συμπάθειαν ἢ ἀπὸ φόβον τῆς ποινῆς ;

—Ζήτημα Η'.

Προκύπτει ἐκ πασῶν τῶν περιστάσεων σαφῶς καὶ ἀνενδοιάστως ὅτι ὁ κατηγορούμενος Γ. Μητσέας κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀνωτέρω πράξεων διετέλει ἕνεκεν ψυχικῆς παραφορᾶς, καθότι ὑπελάμβανεν ὅτι ἡ κατ' αὐτοῦ καταδίωξις ἐπὶ χαρτοπαιξίᾳ ἐγίνετο μεροληπτικῶς ὑπὸ τῶν ὀργάνων τῆς ἀστυνομικῆς ἀρχῆς, εἰς κατάστασιν ἀναιτίου συγχύσεως τῶν αἰσθήσεων ἢ τοῦ νοός του, καθ' ἣν δὲν ἦτο μὲν ἐντελῶς ἀποκεκλεισμένη τοῦ λογικοῦ αὐτοῦ ἡ ἐνέργεια, εἰς τοιοῦτον ὅμως βαθμὸν οὐσιωδῶς τεταραγμένη καὶ ἠλαττωμένη, ὥστε ἐξ αἰτίας ταύτης λείπουσι τὰ πρὸς ἐφαρμογὴν τῆς τελείας καὶ παρὰ τοῦ νόμου διατεταγμένης ποινῆς προαπαιτούμενα ;

Η ΕΤΥΜΗΓΟΡΙΑ

Τὴν 11 1)2 π. μ. οἱ ἔνορκοι ἀπῆλθον εἰς διάσκεψιν, ἐξῆλθον δὲ ἐκ τοῦ δωματίου τῶν διασκέψεων τὴν 2αν ὥραν μ.μ. καὶ ὁ προϊστάμενος αὐτῶν κ. Ἀντωνιάδης ἀναγινώσκει τὴν ἑτυμηγορίαν των, ἥτις ἔχει ἐπὶ λέξει οὕτω :

«Τιμίως καὶ εὐσυνειδήτως λέγω, ὅτι ἡ ἑτυμηγορία τῶν ἐνόρκων καταρτισθεῖσα σθεῖσα διὰ τῆς νομίμου πλειονοψηφίας εἶνε αὕτη :

Ναὶ εἶνε ἔνοχος ὁ κατηγορούμενος Ἀντώνιος Γεωρ. Κωσταγερακάρης γεννηθεὶς ἐν Λαγείᾳ τῆς Μάνης, κατοικῶν ἐν Ἀθήναις, ἐτῶν 35, ἄεργος καὶ Χριστιανὸς ὀρθόδοξος, ὅτι κατὰ τὴν 31ην Μαΐου τοῦ 1905 ἔτους ἐν Ἀθήναις καὶ ἔξωθι τοῦ Βουλευτηρίου ἐκ προμελέτης ἀπεφάσισε καὶ ἐσκεμμένως ἐξετέλεσεν ἀνθρωποκτονίαν κατὰ τοῦ τότε πρωθυπουργοῦ Θεοδώρου Π. Δηλιγιάννη πλήξας αὐτὸν ἐπανειλημμένως δι' ἀμφιστόμου μαχαίρας κατὰ τὴν κοιλιακὴν χώραν.

Ὄχι δὲν προκύπτει ἐκ πασῶν τῶν περιστάσεων σαφῶς καὶ ἀνενδοιάστως, ὅτι ὁ ἀνωτέρω κατηγορούμενος Ἀντώνιος Γεωργ. Κωσταγερακάρης κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀνωτέρω πράξεως τοῦ φόνου τοῦ Θεοδώρου Π. Δηλιγιάννη, διετέλει ἕνεκεν μερικῆς παραφροσύνης καὶ βλάβης τοῦ νοός, προελθουσῶν αὐτῷ ἐξ ἐσχάτης πενίας καὶ στερήσεως παντὸς μέσου διατροφῆς τῶν πέντε ἀνηλίκων τέκνων καὶ τῆς συζύγου του, εἰς κατάστασιν καθ' ἣν δὲν ἦτο μὲν ἐντελῶς ἀποκεκλεισμένη τοῦ λογικοῦ αὐτοῦ ἡ ἐνέργεια, εἰς τοιοῦτον ὅμως βαθμὸν οὐσιωδῶς τεταραγμένη καὶ ἠλαττωμένη, ὥστε ἐξ αἰτίας ταύτης λείπουσι τὰ πρὸς ἐφαρμογὴν τῆς τελείας καὶ παρὰ τοῦ νόμου διατεταγμένης ποινῆς προαπαιτούμενα.

Ὄχι δὲν εἶνε ἔνοχος ὁ κατηγορούμενος Γεώργ. Δ. Μητσέας, γεννηθεὶς ἐν Ἀβίᾳ τῆς Οἰτύλου καὶ κατοικῶν ἐν Ἀθήναις ἐτῶν 40 κτηματίας καὶ Χριστιανὸς ὀρθόδοξος ὅτι τὸν Μάϊον τοῦ 1905 ἔτους καὶ ἰδίως κατὰ τὴν 21ην ἰδίου μηνὸς καὶ ἔτους ἐν Ἀθήναις ἐκ προθέσεως παρεκίνησε τὸν εἰρημένον κατηγορούμενον Ἀντ. Γ. Κωσταγερακάρην εἰς τὴν ἐπιτέλεσιν τῆς ἀνωτέρω πράξεως τοῦ ἐκ προμελέτης φόνου τοῦ Θεοδ. Π. Δηλιγιάννη παραγγείλας καὶ συμβουλεύσας αὐτὸν πρὸς τοῦτο μετ' ἀπάτης, πειθοῦς καὶ φορτικότητος καὶ μεταχειρισθεὶς ἐπίτηδες ὡς ἕρμαιον τὴν εἰς ἣν εὑρίσκετο οὗτος ψυχικὴν ὁρμὴν καὶ ψυχικὸν πάθος, ἤτοι τὸ μῖσος αὐτοῦ κατὰ τοῦ δολοφονηθέντος.

Ὄχι δὲν εἶνε ἔνοχος ὁ αὐτὸς ὡς ἄνω κατηγορούμενος Γεώργιος Δημητρίου Μητσέας, ὅτι ἀποφατίσας ἐκ προμελέτης τὴν ἀνθρωποκτονίαν τοῦ Κυριακούλη Μαυρομιχάλη, Ἀναστασίου Παπούλα διευθυντοῦ τῆς ἀστυνομίας καὶ Θ. Μπάκα ἀστυνόμου Ἀθηνῶν ἤ τινος ἐξ αὐτῶν ἔδωκεν κατὰ τὸν Μάϊον τοῦ 1905 ἔτους παραγγελίαν ἢ ὑπεσχέθη μισθὸν εἰς τὸν εἰρημένον κατηγορούμενον Ἀντώνιον Γεωργίου Κωσταγερακάρην πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ἀνθρωποκτονίας ταύτης ἐκ προμελέτης αἵτινες πράξεις δὲν ἐξετελέσθησαν παρ' αὐτοῦ τοῦ λαβόντος τὴν παραγγελίαν ἢ τὴν ὑπόσχεσιν μισθοῦ Ἀντωνίου Γεωργίου Κωσταγερακάρη.

Ναί, εἶνε ἔνοχος ὁ αὐτὸς ὡς ἄνω κατηγορούμενος Γεώργιος Δημητρίου Μητσέας ὅτιἀποφασίσας ἀπρομελετήτως εἰς βρασμὸν ψυχικῆς ὁρμῆς νὰ ἐκτελέσῃ ἀνθρωποκτονίαν κατὰ τοῦ Ἀναστασίου Παπούλα διευθυντοῦ τῆς Ἀστυνομίας καὶ Θ. Μπάκα Ἀστυνόμου Ἀθηνῶν, οὐχὶ δὲ κατὰ τοῦ Κυριακούλη Μαυρομιχάλη, ἔδωκε κατὰ τὸν Μάϊον τοῦ ἔτους 1905 παραγγελίαν ἢ ὑπεσχέθη μισθὸν εἰς τὸν εἰρημένον κατηγορούμενον Ἀντώνιον Γεωργίου Κωσταγερακάρην πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ἀνθρωποκτονίας ταύτης αἵτινες ὅμως πράξεις δὲν ἐξετελέσθησαν παρ' αὐτοῦ τοῦ λαβόντος τὴν παραγγελίαν ἢ τὴν ὑπόσχεσιν μισθοῦ Ἀντωνίου Γεωργίου Κωσταγερακάρη.

Ὄχι δὲν εἶνε ἀποδεδειγμένον ὅτι ἡ ὡς ἀνωτέρω μελετηθεῖσα πρᾶξις τῆς ἀναιρέσεως τῶν Ἀναστασίου Παπουλα καὶ Θεοδ. Μπάκα ἔμειναν ἀνεκτέλεστος οὐχὶ ἐκ τύχης ἢ δι' ἐξωτερικὰ ἐμπόδια, ἀλλὰ διότι ὁ ἀνωτέρω κατηγορούμενος Γ. Μητσέας παρητήθη τῆς ἐπιχειρήσεως ταύτης ἑκουσίως εἴτε διὰ τύψιν συνειδότος, εἴτε ἀπὸ συμπάθειαν ἢ ἀπὸ φόβον τῆς ποινῆς.

Ὄχι δὲν προκύπτει ἐκ πασῶν τῶν περιστάσεων σαφῶς καὶ ἀνενδοιάστως ὅτι ὁ ἀνωτέρω κατηγορούμενος Γεώργ. Δημητρίου Μητσέας κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀνωτέρω πράξεως, ἀποπείρας ἀναιρέσεως, διετέλει ἕνεκεν ψυχικῆς παραφορᾶς, καθότι ὑπελάμβανεν ὅτι ἡ ἡ κατ' αὐτοῦ καταδίωξις ἐπὶ χαρτοπαιξίᾳ ἐγένετο μεροληπτικῶς ὑπὸ τῶν ὀργάνων τῆς ἀστυνομικῆς ἀρχῆς εἰς κατάστασιν ἀναιτίου συγχύσεως τῶν αἰσθήσεων ἢ τοῦ νοός του καθ' ἣν δὲν ἦτο μὲν ἐντελῶς ἀποκεκλεισμένη τοῦ λογικοῦ αὐτοῦ ἡ ἐνέργεια,εἰς τοιοῦτον ὅμως βαθμὸν οὐσιωδῶς τεταραγμένη καὶ ἠλαττωμένη, ὥστε ἐξ αἰτίας ταύτης λείπουσι τὰ πρὸς ἐφαρμογὴν τῆς τελείας καὶ παρὰ τοῦ νόμου διατεταγμένης ποινῆς προαπαιτούμενα.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 27η Φεβρουαρίου 1906

Ὁ προϊστάμενος τῶν Ἐνόρκων
Κων. Ι. Ἀντωνιάδης

Ἡ ἀπόφασις

Τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων ἐπέβαλεν ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἄνω ἑτυμηγορίας τὴν ποινὴν μὲν τοῦ θανάτου κατὰ τὸν Α. Κωσταγερακάρη, τὴν τῆς εἱρκτῆς δὲ ὀκτὼ ἐτῶν κατὰ τοῦ Γ. Μητσέα,

Ἀμφότεροι οἱ οὕτω καταδικασθέντες ἐνήσκησαν κατὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης τὸ ἔνδικον τῆς ἀναιρέσεως μέσον, περὶ τῶν κατ' ἰδίαν λόγων τῆς ὁποίας ἴσως ἀσχοληθῶμεν προσεχῶς.

ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΔΙΚΗΝ

Δύο τινὰ ἐν πρώτοις ἔχομεν νὰ παρατηρήσωμεν εἰς τὴν ὑπόθεσιν Κωσταγερακάρη—Μητσέα. Μίαν ἔλλειψιν ἀνακριτικῆς ἐνεργείας ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Κωσταγερακάρη καὶ ἓν σφάλμα δικαστικῆς ἑτυμηγορίας διὰ τὸν Μητσέαν.

Ὅτι ὁ Κωσταγερακάρης ὑπῆρξεν ἔνοχος φόνου μετὰ πλήρους καταλογισμοῦ οὐδεὶς δισταγμός. Κατὰ τὴν κρίσιν ἡμῶν πρόκειται περὶ ἀνθρώπου ἐκφύλου ἐν τῷ κακουργεῖν, ἤτοι κακούργου ἐκ γεννετῆς, φέροντος ἐν τῷ ὀργανισμῷ αὐτοῦ τὸ σπέρμα τοῦ αἱμοχαροῦς ἐγκλήματος, ὅπερ σὺν τῇ ἡλικίᾳ ὡριμάσαν καὶ ὑπὸ εὐνοϊκὰς περιστάσεις ἐκκολαφθέν,ὤθησεν αὐτὸν εἰς τὴν πρᾶξιν. Ἡ φρενικὴ αὕτη διαστροφὴ εἶνε ἐξ ἐκείνων, αἵτινες ὄχι μόνον δὲν ἀποκλείουσι τὸν πλήρη καταλογισμὸν τῆς ποινῆς, ἀλλ' ἐπιβάλλουσιν αὐτὸν ὡς ἄμυναν πλέον τῆς πολιτείας, διότι οἱ ἔκφυλοι τοῦ εἴδους τούτου, ἐνῷ ρέπουσιν εἰς ἐγκλήματα πρόξενα γενικωτέρας καταστροφῆς, διατηροῦσιν οὐχ ἧττον πλήρη τὴν διαύγειαν τοῦ νοῦ καὶ τὴν ἰσχὺν τῆς βουλήσεως, ὥστε νὰ ἐπιβάλωσιν εἰς ἑαυτοὺς τὴν ἐκ τοῦ ἐγκλήματος ἀποχήν. Ἐν πάσῃ περιπτώσει πρόκειται περὶ ἐχιδνῶν, τῶν ὁποίων πρέπει τις ἀμελητὶ νὰ συντρίβῃ τὴν κεφαλήν, ἐφόσον δὲν δύναται ν' ἀποσπάσῃ τὸν ὀδόντα αὐτῶν, ἢ ἄλλως νὰ καταστήσῃ ἀκινδύνους.

Ἐν τούτοις ἡ ἀνάκρισις ἔσχεν ἐνώπιον

αὐτῆς ἐγκληματίαν προβάντα εἰς τὸ κακούργημα :

Χωρὶς νὰ πτοηθῇ πρὸ τοῦ ὕψους, εἰς ὃ ἵστατο τὸ θῦμά του καὶ νὰ καμφθῇ ἡ χεὶρ του πρὸ τοῦ ἀπείρου σεβασμοῦ, ὃν καὶ ἡ ἡλικία καὶ αἱ προσωπικαὶ ἀρεταὶ τοῦ φονευθέντος ἐπέβαλον.

Χωρὶς νὰ ἔχῃ ἀποχρῶντα λόγον, οὔτε ἐγγύθεν οὔτε πόρρωθεν.

Χωρὶς νὰ προσδοκᾷ ἔστω καὶ τὴν ἐλαχίστην ὠφέλειαν ἐκ τοῦ ἐγκλήματος.

Χωρὶς βεβαίως νὰ τρέφῃ τὴν ἐλπίδα, ὅτι θὰ διέφευγε τὸν πέλεκυν—καὶ πράγματι τὸν πέλεκυν—τῆς δικαιοσύνης.

Τί τὸ ἐξαγόμενον πάντων τούτων τῶν προσθετέων ;

Ὅτι ὁ Κωσταγερακάρης παρουσιάζει τύπον, καὶ τύπον σπανιώτατον, ἀνισορρόπου καταστάσεως, διὰ τὴν κατανόησιν καὶ ἐκτίμησιν τῆς ὁποίας ὁ ἀνακριτικὸς ὑπάλληλος δὲν ὤφειλε νὰ ἐμπιστευθῇ εἰς τὰς γνώσεις του. Ἐν τῷ σταδίῳ τῆς ἀνακρίσεως πρέπει νὰ ἐξονυχίζηται καὶ ἐξακριβῶται λεπτομερέστατα πᾶν περιστατικὸν ἔχον ἐπιρροὴν ἐπὶ τὴν διάγνωσιν τῆς πράξεως, ἵνα ὁ δικαστὴς ἔχῃ πρὸ ὀφθαλμῶν ἅπαντα τὰ στοιχεῖα πρὸς μόρφωσιν τῆς πεποιθήσεώς του, πολλῷ μᾶλλον, ὅταν πρόκηται περὶ καθορισμοῦ τῆς φρενικῆς τοῦ δράστου καταστάσεως.

Ἀλλ' ἰδίᾳ ἐκέκτητο γενικώτερον ἡ ὑπόθεσις ἐνδιαφέρον, καθότι ἡ ἐπιστημονικὴ βάσανος ἤθελε διευκρινήσει τὸ εἶδος τῶν ἠθικῶν ἐλατηρίων τοῦ τερατώδους τούτου καὶ συνταράξαντος τὸ πανελλήνιον κακουργήματος.

Εἶνε ὁ Κωσταγερακάρης δηλητηριῶδες προϊὸν τῆς κρατούσης πολιτικῆς διαφθορᾶς, τῆς χαλαρᾶς καταδιώξεως καὶ τοῦ ἐξαχρειωτικοῦ συστήματος τῶν φυλακῶν, ἢ μήπως ἤρχισαν ν' ἀναφαίνωνται καὶ παρ' ἡμῖν κρούσματα τῆς θηριωδίας ἐκείνης καὶ ὠμότητος, τὰς ὁποίας διαμορφώνει ἡ ἀγρία πάλη τοῦ βίου ἢ τὸ κοινωνικὸν γῆρας ;

Ἐπίσης ἤθελεν ἐξετασθῇ, μήτοι πρόκειται περὶ ἀσυναισθήτου ἀντικτύπου τοῦ ἄλλας κοινωνίας λυμαινομένου ἀναρχισμοῦ εἰς ἀσθενεῖς κεφαλὰς καὶ ἐξηχρειωμένους χαρακτῆρας.

Μέγα λοιπὸν κέρδος θὰ προσεπόριζεν εἰς τὸ κράτος, ἀλλ' ἰδίᾳ εἰς τὴν ἐγκληματολογικὴν ἐπιστήμην ἡ ἰατροδικαστικὴ ἐξέτασις τοῦ Κωσταγερακάρη, τοῦ ὅσον ἀπαισίου, τοσοῦτον καὶ μυστηριώδους τὴν ἐγκληματικὴν φύσιν καὶ ἰδιοτύπου ἐν τῷ συνόλῳ κακούργου.

Τὴν παράλειψιν ταύτην ἔσχε τὴν εὐκαιρίαν ν' ἀναπληρώσῃ τὸ πρῶτον Δικαστήριον, ἀφοῦ ἅπαξ ἀνέβαλε τὴν δίκην πρὸς κρείσσονας ἀποδείξεις. Τὸ τελειωτικῶς ὅμως δικάσαν καλῶς ἔπραξεν ἀπορρίψαν τὴν περὶ τούτου ὀψίμως ὑποβληθεῖσαν πρότασιν, καθόσον ἡ διεξαγωγὴ τοιαύτης ἰατροδικαστικῆς μελέτης θὰ ἀπῄτει μακρὸν χρόνον, ἐνδεικνύοντα τὴν ἀναβολὴν τῆς δίκης.

Ἴσως ὅμως καὶ ἡ σκέψις, ὅτι διὰ τοιαύτας μελέτας ἀναγομένας εἰς θέματα, μήπω παγιωθείσης ἐπιστήμης, οἵα ἡ ἐγκληματολογικὴ ψυχολογία, δὲν ἔχομεν παρ' ἡμῖν τὰ μέσα αὐθεντικῆς διαγνώσεως, δικαιολογεῖ ἀρκούντως τὴν παράλειψιν ταύτην ἐν τῷ φόβῳ, μὴ εὑρεθῶμεν πρὸ βαβυλωνίας γνωμῶν μὲ πλείστας ἴσως ὡραίας ἰδέας καὶ λέξεις τεθωρακισμένων . . . ἀλλ' ἰδέας μόνον καὶ λέξεις.

*
* *

Ὅσον ἀφορᾷ τὸν Μητσέαν πάντες φρονοῦμεν μετὰ τὴν ἐτυμηγορίαν τῶν ἐνόρκων, καὶ τοιούτων ἐνόρκων, διεμόρφωσαν τὴν πεποίθησιν, ὅτι πιθανὸν ἢ μᾶλλον βεβαίως ἐν τῇ ἐξάψει του διὰ τὴν συστηματικὴν καταδίωξιν τῶν χαρτοπαιγνίων ἀπολύτως, ἐξαγριούμενος ἐπὶ μᾶλλον ἴσως ἐκ τῆς ἰδέας, ὅτι αὕτη ἐστρέφετο προσωπικῶς ἐναντίον του, ἐξέφερεν ἀπειλάς, ὕβρεις, ἐπιθυμίαν σφαγιάσεως καὶ ὀλέθρου κατὰ τῶν κ. κ. Παπούλα, Μπάκα, ἢ ἄλλου τινός, ὃν ἐφρόνει ὑπαίτιον τοῦ διωγμοῦ, καὶ ὅτι αἱ ἔξαλλοι αὗται ἐκφράσεις, εὑροῦσαι γόνιμον ἔδαφος τὴν ψυχικὴν διάθεσιν ἀκροατοῦ, οἷος ὁ Κωσταγερακάρης, ἔλαβον σάρκα καὶ ὀστᾶ. Διότι ἀληθῶς ἡ ἀποδεικτικὴ διαδικασία, οὐδόλως διεπίστωσε τὴν ὕπαρξιν στοιχείων τῆς ἠθικῆς αὐτουργίας ἐν βρασμῷ ψυχικῆς ὁρμῆς, δι' ἣν ἐκηρύχθη ὁ Μητσέας ἔνοχος, ἤτοι ὅτι *ἐν βρασμῷ ψυχικῆς ὁρμῆς καὶ ἀπρομελετήτως ἔδωκε παράγγελίαν* πρὸς τὸν Κωσταγερακάρην, ἢ *ἐχορήγησεν ἢ ὑπεσχέθη μισθόν*. Λογικῶς, καὶ δὴ ἐν προκειμένῳ, τοιούτου εἴδους ἠθικὴ αὐτουργία προϋποθέτει ἄμεσον ἐκτέλεσιν ἢ ἄρνησιν, διότι ἡ ἀπὸ τῆς δοθείσης ἔστω ἐντολῆς πάροδος τοῦ χρόνου καὶ ἡ καθ' ὅλον αὐτὸ τὸ διάστημα ἐμμονὴ ἐν τῇ ἐγκληματικῇ ἀποφάσει τοῦ ἠθικοῦ αὐτουργοῦ, μεταβάλλει πλέον τὸν ἐξ ὑποκειμένου χαρακτῆρα τοῦ ἀδικήματος εἰς ἐσκεμμένην καὶ ἐκ προμελέτης ἀπόφασιν.

Εἶνε λοιπὸν προφανὲς ὅτι τὴν ἀπόφασιν τῶν ἐνόρκων ἐπηρέασεν, ἀφ' ἑνὸς μὲν τὸ μέγεθος τοῦ κακουργήματος, ὅπερ λεληθότως γεννᾷ τὴν δίψαν ἀνευρέσεως πλειόνων ὑπευθύνων, ἐν τῇ προσπαθείᾳ δὲ ταύτῃ περιπλέκομεν εἰς τὰ δίκτυα τῆς ἐνοχῆς καὶ ἀνθρώπους, οἵτινες τυχαίως καὶ ἀκουσίως συνανεμίχθησαν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς κολασίμου πράξεως, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡ σκέψις, ὅτι ἂν ὁ Μητσέας εἶνε νῦν ἀθῶος, ἀλλ' ὅμως ἔχει παθητικὸν παλαιῶν ἁμαρτημάτων ἢ ἴσως ὑποσχέσεις νέων, ὥστε δὲν ἤθελεν ἀδικηθῇ, ἂν τῷ δοθῇ ἡ ἐν ταῖς φυλακαῖς κατάλληλος ἄνεσις πρὸς μετάνοιαν καὶ σωφρονισμόν. Ἀλλ' εἶνε τοῖς πᾶσι δῆλον, ὅτι τὸ εἶδος τοῦτο τῶν ξένων καὶ ἐπιβουλιμαίων μέτρων καὶ σταθμῶν ἐν τῇ δικαστικῇ ἐκτιμήσει ἀδικήματός τινος ἐπάγεται πολλῷ μείζονα δεινά, διότι διασείει τὴν πρὸς τὴν δικαιοσύνην πεποίθησιν τοῦ λαοῦ, ἐξεγείρει καὶ ἐξαχρειόνει τὴν δημοσίαν συνείδησιν καί, ἐνῷ κλείει τὴν θύραν τῆς εἱρκτῆς ὄπισθεν ἑνὸς ἁπλοῦ διευθυντοῦ χαρτοπαιγνίου, ἀνοίγει μίαν καταπακτὴν τοῦ ἅδου, ἐξ ἧς ἀναπηδῶσιν εἴκοσιν ἀποφώλια τέρατα εἰς τὴν θέσιν ἐκείνου. Ἀλλοίμονον, ἂν ἀνεγνωρίζετο εἰς τοὺς δικαστὰς τὸ δικαίωμα δι' ἄλλα νὰ κατηγορούμεθα, καὶ δι' ἄλλα νὰ μᾶς δικάζωσιν.

*
* *

Ἡ ἐν ἀκροατηρίῳ διεξαγωγὴ τῆς διαδικασίας ὑπῆρξεν ὁμολογουμένως παραδειγματική.

Ὁ κ. Τσαγχρῆς ἐδικαίωσε τὴν φήμην του. Διὰ τὴν διεύθυνσιν μιᾶς τοιαύτης δίκης μὲ στρατιὰν ἑκατέρωθεν μαρτύρων φανατικῶς καὶ κατὰ τὸ πλεῖστον ἐμπαθῶς διατεθειμένων ἀπῃτεῖτο ἰδιάζουσα δεξιότης, ἵνα προλαμβάνῃ τὴν παρεκτροπὴν τῆς διαδικασίας εἰς στάδιον ἀντεγκλήσεων καὶ συρράξεων χωρὶς ἐξ ἀντιθέτου νὰ περιορίσῃ τὴν ἐλευθερίαν τῆς συζητήσεως. Δὲν συνεκινήθη ἐκ τῆς σοβαρότητος τῆς δίκης ἵνα ἐπιδείξῃ, τὴν συνήθη ἀτυχῶς προεδρικὴν αὐστηρότητα μὲ ὑστερικὰς κωδωνοκρουσίας, διακόπτων τοὺς διαδίκους, προλαμβάνων τὰς ἀπαντήσεις τῶν μαρτύρων ἢ κρίνων τὰς ὑποβαλλομένας πρὸς αὐτοὺς ἐρωτήσεις, ἀλλ' οὔτε παρεσύρθη εἰς ἄμεσον ἢ ἔμμεσον παρεμβολὴν τὰς ἰδίας πεποιθήσεις ἢ προκαταλήψεως καθ' ὅλον τὸ στάδιον τῆς δίκης. Ὁ κ. Τσαγρχῆς ἔδωκεν ὑπόδειγμα προέδρου, ὅπως τὸν ἠθέλησεν ὁ νόμος, ὅπως τὸ καλῶς νοούμενον συμφέρον τῆς δικαιοσύνης ἀπαιτεῖ.

*
* *

Ὁ κ. Τσέλος ἦτο κάτοχος τῆς τόσῳ πολυπλόκου αὐτῆς ὑποθέσεως μέχρι καὶ τῶν ἐλαχίστων λεπτομερειῶν καὶ τῶν μᾶλλον ἐπουσιωδῶν ἀντιφάσεων τῶν μαρτύρων. Ὅπως διὰ τῆς προτάσεώς του πρὸς τὸ συμβούλιον τῶν Ἐφετῶν ἔδωκε σοβαρότητα εἰς τὴν ὑπόθεσιν καὶ ἔσωσεν αὐτὴν ἀπὸ τοὺς βεβιασμένους συλλογισμοὺς καὶ τὰς δικολαβικὰς σκέψεις τῆς προτάσεως τοῦ παρὰ Πλημμελειοδίκαις Εἰσαγγελέως, οὕτω καὶ ἐν τῇ ἀγορεύσει του οἱ συλλογισμοί του ἐξειλίσσοντο ἀβίαστοι, ἡ δὲ ἀνάλυσις τῶν πραγμάτων ἀπέδειξεν ἐμβριθῆ παρατηρικότητα καὶ πεφωτισμένην δικανικὴν εὐστροφίαν. Φαίνεται ὅμως ὅτι ἦτο ἰσχυρῶς κατειλημμένος ἐκ τῶν ἰδίων πεποιθήσεων, ὅσας ἐκ τῆς δικογραφίας ἐσχημάτισεν, καὶ ἐπέμεινεν εἰς ἰσχυρισμοὺς ἴσως κατὰ πρᾶγμα ἀληθεῖς, οἵτινες ὅμως οὐδόλως ὑπεστηρίχθησαν ἐκ τῆς ἀποδεικτικῆς διαδικασίας. Οὕτως πεισμόνως ὑπεστήριξεν τὴν ὕποπτον ἀνάμιξιν τοῦ Ταγιὰρ καὶ τὸ γεγονος τῆς μυστηριώδους ἁμάξης, ἥτις ἅμα τῷ ἐγκλήματι ἔφυγε δρομαίως ἐκ τοῦ περιβόλου τῆς Βουλῆς, ἐνῷ ἀμφότερα ταῦτα ἡ διαδικασία ἔδειξεν ἐστερημένα πάσης δικανικῆς σημασίας. Ἴσως κατὰ ταῦτα στρατηγικώτερον ἐδείχθη ἡ ὑπεράσπισις, ἥτις εἰς τὸ ζήτημα τῶν σαρδελῶν, εἰ καὶ μετὰ τόσου θορύβου τὸ ἀνεκίνησε, τὴν τελευταίαν στιγμὴν ὑπεχώρησεν. Μία καλὴ ὑποχώρησις ἀντιστοιχεῖ πολλάκις πρὸς μίαν νίκην.

*
* *

Ἡ ἐν τῷ ἐγκλητηρίῳ διατύπωσις τῶν κατηγοριῶν καὶ ἡ ἐπὶ τῇ βάσει τούτου θέσις τῶν ζητημάτων εἰς τοὺς ἐνόρκους, ὡς καὶ τῶν ἐκ τῆς διαδικασίας προκυψάντων τοιούτων ἴσως νὰ μὴ εἶνε ἐπαρκῶς τεθωρακισμένα κατὰ πάσης προσβολῆς τοῦ κύρους τῆς διαδικασίας. Ἀλλ' ἐφόσον ταῦτα θ' ἀποτελέσωσι θέματα περαιτέρω συζητήσεως, ὡς ἐγνώσθη, δὲν εἶνε τοῦ παρόντος νὰ ἐκταθῶμεν, ἵνα ἀφήσωμεν ἐλεύθερον τὸ ἔργον τῆς δικαιοσύνης.

ΠΟΛ. Γ. ΛΑΓΟΠΑΤΗΣ
Δικηγόρος ἐν Ἀθήναις

ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΘΗΝΩΝ

Ἕνεκα τῆς μὴ ἀποδοχῆς τριῶν ἐκλεγέντων μελῶν τοῦ συμβουλίου, καλοῦνται τὰ μέλη τοῦ συλλόγου τὴν προσεχῆ Τετάρτην μετὰ τὴν συνεδρίασιν ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Πρωτοδικείου, πρὸς ἐκλογὴν νέων συμφώνως πρὸς τὸ Καταστατικόν.

(Ἡ προσωρινὴ Ἐπιτροπή.)

ΑΘΑΝΑΣ. ΜΑΥΡΟΓΙΑΝΝΗ
ΥΦΗΓΗΤΟΥ ΤΗΣ ΙΑΤΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗΣ

ΠΕΡΙ ΠΟΙΝΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ ΤΩΝ ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΥΝΤΩΝ

Ἀρκετά ἐπικαίρως νομίζομεν ὅτι ἀρχόμεθα τῆς δημοσιεύσεως τῶν κυριωτέρων μερῶν τοῦ ἐναρκτηρίου τοῦ ὑφηγητοῦ τῆς Ἰατροδικαστικῆς κ. **Ἀθαν. Μαυρογιάννη.** Τὸ θέμα ὅπερ ὁ νέος ἐπιστήμων ἀνέλαβε νὰ χειρισθῇ εἶνε ὑπέρποτε ἐνδιαφέρον, δύναταί τις δὲ νὰ εἴπῃ καὶ πρωτότυπον διά τὴν Ἑλλάδα, ἐκτὸς ἂν ὑποτεθῇ ὅτι δύνανται ν' ἀξιώσουν τὸν τίτλον σοβαρᾶς μελέτης τὰ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν δημοσιογραφήματα ἰατρῶν τινῶν τῆς ἐποχῆς, ἀναλαμβανόντων κατὰ τὰς περιστάσεις καὶ τὰς ἀπαιτήσεις τῆς διαφημίσεως νὰ παρατηρήσουν στίγματα ἐκφύλων εἰς τοῦτον τὸν ἀγαθὸν ἀστὸν ἢ νοσήματα κλεπτομανίας εἰς τὸν ἄλλον κλέπτην ἢ ἀπατεῶνα τῆς εὐκαιρίας.

*

Ἡ νέα Ποινικολογικὴ Σχολὴ διακρίνει τριῶν εἰδῶν κακούργους : τὸν κατὰ συγκυρίαν κακοῦργον, τὸν παθολογικὸν κακοῦργον, καὶ τὸν ἐκ γενετῆς κακοῦργον.

1) Κατὰ συγκυρίαν κακοῦργος (ἢ κοινωνικὸς κακοῦργος) εἶνε ὁ φυσικῶς διεπλασμένος ἄνθρωπος, ὅστις ἕνεκεν ἐξαιρετικῶν αἰτίων ἐξωθεῖται εἰς διάπραξιν ἐγκληματικῶν καὶ ἀξιοποίνων πράξεων. Οἱ κακοῦργοι οὗτοι εἶνε θύματα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τῶν πολιτικῶν περιστάσεων, τῶν κοινωνικῶν ἠθῶν καὶ ἐθίμων, τῶν ἀναγκῶν τῆς βιοπάλης, τοιοῦτοι δὲ εἶνε οἱ φονεύοντες καὶ τραυματίζοντες διὰ λόγους φιλοτιμίας ἢ τιμῆς, ἐκ φυλετικῶν ἀνταγωνισμῶν ἢ ἐκ κομματικῶν ἀντιζηλιῶν, οἱ ἐξ ἐρωτικῆς παραφορᾶς γενόμενοι καταχρασταί, παραχαράκται, πλαστογράφοι, οἱ κλέπτοντες ἐκ πείνης ἢ ἄλλων στερήσεων.

Οἱ τοιοῦτοι ὑπέχουσι πλήρη εὐθύνην τῶν πράξεων αὐτῶν, διότι ἔχουσιν ἀκεραίαν τὴν δύναμιν τοῦ σκέπτεσθαι καὶ ὑπολογίζειν τὰ ἐκ τῶν πράξεων αὐτῶν ἀποτελέσματα, τοῦθ' ὅπερ δὲ σπουδαιότερον, οἱ τοιοῦτοι ἐνέχουσιν ἐν ἑαυτοῖς πάντα τὰ στοιχεῖα τῆς ἀνορθώσεως καὶ τελειώσεως, εἰς τρόπον ὥστε δύναται ἡ κοινωνία διὰ τῆς ἐφαρμογῆς προφυλακτικῶν μέσων, διὰ τῆς βελτιώσεως τοῦτέστιν τῶν ὅρων τῆς ζωῆς, διὰ τῆς ἀναπτύξεως καὶ μορφώσεως τοῦ περιβάλλοντος, διὰ τῆς ἐκπαιδεύσεως, ἰδίᾳ δὲ διὰ τῆς ποινῆς καὶ ὡς τιμωρίας καὶ ὡς μέσου ἐκφοβίσεως ἐκλαμβανομένης νὰ ἀποτρέψῃ αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ ἐγκλήματος.

Βεβαίως καὶ διὰ τοὺς τοιούτους ἀνάγκη νὰ παραδεχθῇ τις σύμφυτον παθολογικὴν κατάστασιν, ἐγκληματοκράσεως (diathèse) ἕνεκεν τῆς ὁποίας παρουσιάζουσιν ἥττονα ἀντίστασιν εἰς τὰ ἐξωτερικὰ αἴτια, ἐξ οὗ καὶ γεννᾶται προδιάθεσις εἰς τὸ ἐγκληματεῖν, — διότι εἶνε φανερὸν ὅτι ἕκαστος ἀντιδρᾷ εἰς τὰ ἐξωτερικὰ αἴτια ἀναλόγως τῆς ἰδιοσυγκρασίας αὐτοῦ, ἀναλόγως τῆς ἐγκεφαλικῆς αὐτοῦ διαπλάσεως—Οὐχ' ἧττον ὅμως αἱ ἀλλοιώσεις ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δὲν εἶνε τόσον σοβαραὶ ὥστε νὰ ἐξωθῶσιν αὐτοὺς ἀκατασχέτως καὶ ἀσυνειδήτως εἰς τὴν διάπραξιν τῶν ἐγκληματικῶν πράξεων.

2) Παθολογικὸς κακοῦργος εἶνε ὁ παράφρων, ὁ πάσχων οἱανδήποτε ψυχικὴν πάθησιν, ὅστις ἤθελε διαπράξει ἔγκλημάτι. Τοιοῦτος εἶνε ὁ πάσχων ἐκ μανίας καταδιώξεως ὅστις ἤθελε φονεύσει τὸν ὑποτιθέμενον αὐτοῦ διώκτην, — ὁ πάσχων ἐκ καθολικῆς προϊούσης παραλύσεως, ὅστις ἤθελε διαπράξει κλοπάς, ἢ πράξεις προσβαλούσας τὰ χρηστὰ ἤθη, — ὁ ἀλκοολικός, ὁ μορφινομανής, ὁ ὑστερικός, ἰδίᾳ ὁ ἐπιληπτικὸς κτλ. ὅστις ἤθελε διαπράξει πράξεις ἀνηθίκους ἢ ἐγκληματικάς. Εἰς τὴν τάξιν ταύτην τῶν παθολογικῶν κακούργων ὑπάγονται καὶ οἱ ἔκφυλοι. Οἱ ἔκφυλοι δὲν εἶνε κυρίως εἰπεῖν παράφρονες ὡς ἀντιλαμβάνεται τὴν παραφροσύνην ὁ πολὺς κόσμος, δὲν παρουσιάζουσι δηλονότι παραληρηματικὰς ἰδέας οὔτε ἐκφέρουσι φράσεις μωρὰς καὶ ἀσυναρτήτους, οὔτε χειρονομοῦσι περιέργως, οὔτε ἐκβάλλουσιν ἀγρίας φωνάς. Τῶν ἐκφύλων τούτων ἡ διαγωγὴ ἐκ πρώτης ὄψεως οὐδὲν παρουσιάζει τὸ ἀνώμαλον, διὸ καὶ ὑπὸ τῶν μὴ εἰδικῶς ἀσχολουμένων εἰς τὰ φρενιατρικά, ἐκλαμβάνονται συνήθως ὡς ὑγιῶς ἔχοντες τὸν νοῦν. Τουθ' ὅπερ χαρακτηρίζει κυρίως αὐτοὺς εἶνε τὸ ἀνισόρροπον καὶ τὸ παράδοξον τῶν πράξεων καὶ σκέψεων αὐτῶν, ἰδίᾳ δὲ ἡ ὅλως διάφορος ἀντίληψις τῶν καθηκόντων καὶ ὑποχρεώσεων ἃς ἐπιβάλλουσιν οἱ νόμοι καὶ αἱ κοινωνικαὶ συνθῆκαι. Μεταξὺ τῶν ψυχικῶν αὐτῶν ἀνωμαλιῶν ἐκεῖνα ἅτινα διαφέρουσι τῷ ἰατροδικαστῇ εἶνε ἀφ' ἑνὸς μὲν αἱ διάφοροι *ἀκατάσχετοι ὁρμαί*, ὑπὸ τὸ κράτος τῶν ὁποίων ἐξωθοῦνται εἰς ἀνθρωποκτονίας (ἀκατάσχετος ὁρμὴ πρὸ ἀνθρωποκτονίαν, impulsion à l' homicide) εἰς κλοπὰς (κλεπτομανεῖς) ἐμπρησμοὺς (πυρομανεῖς) κτλ. κτλ. ἀφ' ἑτέρου δὲ αἱ παντοειδεῖς *διαστροφαὶ καὶ ἀνωμαλίαι τῆς γεννετησίου* ὁρμῆς ἕνεκεν τῶν ὁποίων ἐξωθοῦνται εἰς διάπραξιν ἀνηθίκων πράξεων.

Ὁ Lombroso ἐπεκτείνων τὰ ὅρια τοῦ ἐκφυλισμοῦ, περιέλαβε μεταξὺ τῶν ἐκφύλων καὶ ἐν ὡρισμένον εἶδος κακούργων, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ τὴν τρίτην τάξιν τῶν κακούργων, τῶν ἐκ γενετῆς ἢ φύσει κακούργων.

3) *Ὁ ἐκ γενετῆς κακοῦργος* εἶνε ἐκεῖνος ὅστις ἕνεκεν ἀναστολῆς ἐν τῇ ἐξελίξει, ὑπέστη ἀτελῆ καὶ ὅλως ὑποτυπώδη ἀνάπτυξιν τῶν κέντρων, τῶν προϊσταμένων τῆς διανοητικῆς καὶ ἠθικῆς αὐτοῦ ζωῆς. Ὡς ἐκ τούτου ἡ ἀνασταλτικὴ αὐτῶν ἐνέργεια ἐπὶ τῶν προβλητικῶν λεγομένων κέντρων, τῶν προϊσταμένων τῆς ζωϊκῆς ζωῆς, εἶνε χαλαρὰ ἢ καί μηδαμινή, ἐξ οὗ ὁ κακοῦργος οὗτος δὲν δύναται νὰ ἀναστέλλῃ καὶ ρυθμίζῃ τὰ ἔνστικτα καὶ ὁρμέμφυτα αὐτοῦ, οὕτω δὲ ἐκλείπει ἐκ τῶν πράξεων αὐτοῦ πᾶσα ἠθική.

Ὁ ἐκ γενετῆς κακοῦργος παριστᾷ ἀν-

ΑΡΘΡΑ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ τῇ 4 Μαρτίου

Μετὰ πολυήμερον διαδικασίαν, τὸ δικαστήριον τῶν ἐνόρκων ἐξέδωκε τὴν ἐτυμηγορίαν του, ἥτις λόγῳ τῆς φύσεως τῆς ὑποθέσεως, εὐνόητον ἦτο ὅτι ἤθελε συνοδευθῇ μὲ σχόλια ἐκ μέρους τῆς κοινωνίας.

Ἡμεῖς, παρ' ὅλην τὴν πεποίθησιν ὅτι δίκαι τοιαύτης σημασίας ὑπόκεινται εἰς τὴν κρίσιν πάντων, οὐδαμῶς προτιθέμεθα νὰ γίνωμεν ἡ ἠχὼ τῶν σχολίων τούτων, εὐλαβούμενοι δὲ τὸ δεδικασμένον ἀπέχομεν νὰ ἐρευνήσωμεν, ἂν ἡ ἐτυμηγορία ἐκείνη ἐκπροσωπῇ τὸ Δίκαιον καὶ ὀρθοτομῇ τὸν Νόμον.

Ἐν τούτοις πρὸ ἡμῶν ἀνακύπτει τὸ δίλημμα ἡ λύσις τοῦ ὁποίου ἀποβαίνει γενικοῦ ἐνδιαφέροντος.

Ἂν ἡ πρᾶξις δι' ἣν κατεδικάσθη ὁ ἠθικὸς αὐτουργός, προέκυψεν κατὰ τὴν ἀντίληψιν τῶν ἐνόρκων ***ἐκ τῆς ἀποδεικτικῆς διαδικασίας,*** τότε ἡ ἐτυμηγορία εἶνε συνεπὴς πρὸς τὰς πεποιθήσεις αὐτῶν, καὶ ἡ ἐκτίμησις ὑφ' ἧς περιβάλλεται τὸ ὁρκωτὸν δικαστήριον δικαιολογεῖται.

Ἂν ὅμως οἱ κ.κ. ἔνορκοι κατέγνωσαν ἐνοχὴν δι' ἣν δὲν ἐπείσθησαν, καὶ ἀγόμενοι ὑπὸ τῆς προκαταλήψεως ἐδημιούργησαν ἕνα ἔνοχον, τότε βεβαίως δὲν ἐξήρθησαν εἰς τὴν περιωπὴν τοῦ δικαστοῦ τοῦ λαοῦ οὐδ' ἤσκησαν δικαιοσύνην.

Διότι οἱ ἐντολοδόχοι οὗτοι τοῦ λαοῦ δὲν δικαιοῦνται νὰ θύωσιν εἰς τὴν κοινὴν γνώμην, οὐδ' ἔργον αὐτῶν εἶνε νὰ διατρέφωσι τὸ κοινὸν μὲ ἐτυμηγορίας μὴ συγκρουομένας πρὸς τὰς ἐπιθυμίας αὐτοῦ, οὐδ' ἐπιτρέπεται αὐτοῖς ν' ἀναλογίζωνται, πρὸς στιγμὴν ἔστω, ὅτι ἡ ἐτυμηγορία των ἤθελε κριθῇ ὡς ἀπόρροια συμπαθειῶν ἢ ἄλλων αἰτίων.

Ἀλλὰ τοὐναντίον εἶνε ὑπόχρεοι νὰ ἀνέρχωνται ἐκεῖ ὑψηλὰ ὅπου τάσσει αὐτοὺς καὶ ἡ Πολιτεία καὶ ἡ κοινωνικὴ συνείδησις, καὶ ἐκεῖ ἀπὸ τοῦ Ὕψους τῆς περιωπῆς των, τηρηταὶ τοῦ Δικαίου καὶ τῆς Ἀληθείας, γενναῖοι καὶ καρτερικοί, ν' ἀψηφῶσι καὶ κινδύνους καὶ ἐπικρίσεις καὶ μεμψιμοιρίας καὶ νὰ ἔχωσι ὑπ' ὄψιν μόνον τὸν Θεόν, τὸν Νόμον, καὶ τὴν Συνείδησιν.

Ὡς ἀπόρροιαν πεποιθήσεως τοιαύτης, προκυψάσης ἐκ τῆς ἀποδεικτικῆς διαδικασίας, ἀπεκδεχόμεθα καὶ ἡμεῖς τὴν ἐκδοθεῖσαν ἐτυμυγορίαν.

Παραλλήλως πρὸς τὴν τοιαύτην τῶν ἐνόρκων ἐτυμηγορίαν· ἡ ὑπεράσπισις τοῦ ἠθικοῦ αὐτουργοῦ μᾶς ἔκαμε νὰ πιστεύσωμεν ὅτι εἶχε πεισθῇ, ὅτι ἐκ τῆς ἀποδεικτικῆς διαδικασίας, οὐδεμία βάσιμος κατηγορία ἠδύνατο νὰ στηριχθῇ.

Καὶ συνεπῶς, μετὰ τὴν λεπτομερῆ καὶ ἀναλυτικὴν ὄντως ἀνάπτυξιν τοῦ πραγματικοῦ μέρους, δι' ἧς ἐσαλεύθη τοσοῦτον ἡ κατηγορία, ἡ ὑπεράσπισις, ἔχουσα ὑπ' ὄψιν τὰς περιστάσεις, ὤφειλε νὰ φοβῆται ἄλλον μέγαν κίνδυνον.

Τὸν κίνδυνον τῆς προκαταλήψεως.

Τὸν κίνδυνον τὸν ἀπορέοντα ἐκ τῆς σφαλερᾶς ἰδέας ὅτι μία καταδικαστικὴ ἀπόφασις ἤθελε ἀνακουφίσει τὴν κοινωνίαν, ἤθελε κολακεύσει τὴν κοινὴν γνώμην, ὡς θριαμβεύσασαν δῆθεν διὰ τῆς καταδίκης ἑνὸς μὴ ἀποδεδειγμένου ἐνόχου, κατὰ τὴν γνώμην τῆς ὑπερασπίσεως πάντοτε, ἀλλ' ἀνήκοντος ἐν πάσῃ περιπτώσει εἰς κύκλον ἔκνομον, ἐν ᾧ βαραθροῦνται τόσαι ὑπολήψεις καὶ ἐκτρέφεται τὸ ἔγκλημα.

Καὶ ἡ ὑπεράσπισις, τοῦτον τὸν κίνδυνον θέλουσα ν' ἀπσφύγῃ, ἠδύνατο νὰ ἐξαρθῇ καὶ νὰ ἐγχύσῃ εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἐνόρκων θάρρος καὶ σθένος καὶ νὰ ὑψώσῃ τεῖχος ἀδιάτρητον μεταξὺ τοῦ ὁρκωτοῦ δικαστηρίου καὶ τοῦ θορύβου, τοῦ ὀγκουμένου ἐντὸς τοῦ ἀκροατηρίου, νὰ περισφίγξῃ τὰς συνειδήσεις τῶν ἐνόρκων μὲ ἁδρὰ ἐπιχειρήματα καὶ νὰ συγκινήσῃ καὶ νὰ πείσῃ, νὰ θριαμβεύσῃ καὶ νὰ παρασύρῃ οὐχὶ μὲ λέξεις, ἀλλὰ μὲ μεγάλας ἀληθείας, μὲ ἀναμφισβήτητα δόγματα, καὶ ταῦτα πάντα νὰ πράξῃ ἀδιαφόρως ἂν ἐκ τῶν ὑστέρων ἤθελεν ἀποδειχθῇ, ὅτι ὁ κίνδυνος δὲν ἀνεχαιτίσθη. Καὶ ὅμως ἡ ὑπεράσπιοις δὲν ἐξήρθη. Καὶ ἀφοῦ ἐπὶ τοιαύτης ὑποθέσεως δὲν εἴδομεν τὸν θρίαμβον τοῦ βήματος, εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ τονίσωμεν μίαν ἀλγεινὴν ἀλήθειαν: ὅτι τὸ δικανικὸν βῆμα διέρχεται στιγμὰς κρίσεως.

ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΙ ΑΡΧΑΙΡΕΣΙΑΙ

Ἱκανὸς ἀριθμὸς ἐκ τῶν δικηγόρων Ἀθηνῶν, οἵτινες εἶχον ἀπυδεχθῇ τὸ ἐγκριθὲν Καταστατικὸν τοῦ Συλλόγου, συνῆλθε τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν καὶ προέβη εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ δωδεκαμελοῦς συμβουλίου, ὅπερ, κατὰ τὸ αὐτὸ Καταστατικὸν θὰ προβῇ εἰς τὴν ἐκλογὴν, ἐκ τῶν μελῶν μὲν αὐτοῦ, τοῦ Προέδρου καὶ ἀντιπροέδρου, ἐκ τῶν μελῶν δὲ ἐν γένει τοῦ Συλλόγου, εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν ἄλλων ἀρχῶν αὐτοῦ.

Ἐκ τῶν ἐκλεγέντων δώδεκα συμβούλων συνῆλθον τὴν παρελθοῦσαν Τρίτην ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ πρεσβυτέρου ἐξ αὐτῶν ἐννέα, εἰς οὓς ἀνεκοινώθη, ὅτι τρεῖς ἐκ τῶν ἐκλεγέντων δὲν ἀποδέχονται τὸ ἀνατεθὲν αὐτοῖς ἀξίωμα τοῦ συμβούλου, προτιμῶντες, ὡς ἐγγράφως ἐδήλωσαν, νὰ ἐξυπηρετήσωσι τὸν σύλλογον ὡς στρατιῶται.

Συνεπείᾳ τοῦ γεγονότως τούτου, οἱ συνελθόντες ὡς ἄνω ἐννέα, κατέληξαν εἰς τὴν γνώμην ὅτι τὸ συμβούλιον δὲν εἶχε τὸ δικαίωμα, μετὰ τὸ ῥῆγμα τοῦτο, νὰ προβῇ εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν λοιπῶν ἀρχῶν, ἀπεφάσισαν δὲ νὰ καλέσωσι τὰ μέλη τὴν προσεχῆ Τετάρτην, μετὰ τὴν συνεδρίασιν τοῦ Πρωτοδικείου διὰ τὴν ἐκλογὴν τριῶν μελῶν τοῦ συμβουλίου, εἰς ἀτικατάστασιν τῶν μὴ ἀποδεχθέντων.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ δὲν διστάζομεν νὰ παρατηρήσωμεν, ἑρμηνεύοντες ἐν τούτῳ, ὡς ὑποθέτομεν καὶ τὴν γνώμην τῶν περισσοτέρων, ὅτι ἥκιστα ἐποικοδομητικὴ διὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ συλλόγου εἶνε ἡ τοιαύτη ἀδιάφορος στάσις δικηγόρων τῆς περιωπῆς τῶν μὴ ἀποδεχθέντων τὸ ἀξίωμα τοῦ συμβούλου. Διότι ἢ ἔχει μορφωθῇ ἡ ἰδέα ὅτι ἡ ὕπαρξις συλλόγου δικηγόρων ἐν Ἀθήναις ἔχει καταστῇ ἀνάγκη, ὁπότε πάντες ὑπέχουσι τὴν ὑποχρέωσιν, εἴτε ὡς στρατιῶται εἴτε ὡς τιτλοῦχοι νὰ συντελέσωσιν εἰς τὴν ἑδραίωσιν αὐτοῦ, ἢ ἐπικρατεστέρα εἶνε ἡ ἀντίθετος ἰδέα, ὅτι διὰ τὸ σῶμα τῶν δικηγόρων ὁ σύλλογος ἀποτελεῖ πολυτέλειαν περιττήν. Ὑπάρχουν ὅμως οἱ τὸ τελευταῖον τοῦτο πιστεύοντες; Ἂν ναί, εἶνε μυριάκις προτιμώτερον σαφῶς νὰ τὸ δηλώσουν, οὐχὶ δὲ διὰ περιστροφῶν καὶ προσχημάτων νὰ ἀποβάλλουν σήμερον μὲν τὴν στολὴν τοῦ συμβούλου καὶ τὴν ἐπομένην τὴν τοῦ στρατιώτου.

Αἱ στῆλαι τῆς «Δικαιοσύνης» εἶνε εἰς τὴν διάθεσιν παντὸς δικηγόρου, δικαστοῦ ἢ ἄλλου δικαστικοῦ προσώπου, εὑρισκομένου εἰς τὴν ἀνάγκην ἢ ἐπιθυμοῦντος νὰ ἀνακινήσῃ πᾶν ἐν γένει ζήτημα σχετιζόμενον μὲ τὴν ἀπονομὴν τοῦ δικαίου.

Περὶ τοῦ διοικητικοῦ ὅπερ ἀνέπτυξε κατὰ τὴν δίκην ὁ πρόεδρος κ. Σπυρ. Τσαγρῆς δευτέρα γνώμη δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ γεννηθῇ,

Κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστηρίου

δεδομένου ὄντος ὅτι μεταξὺ τῶν δικαστῶν οὓς ἔχομεν νὰ ἐπιδείξωμεν, ὡς ὑπόδειγμα ἀρτίας κοινωνικῆς καὶ ἐπιστημονικῆς μορφώσεως καὶ ὡς χαρακτῆρας, εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν ἵσταται καὶ ὁ κ. Τσαρῆς. Ἕνεκα τούτου ἡ εὐθύνη ἣν ἀπέναντι τῆς νέας τοῦ ποινικοῦ δικαίου ἐπιστήμης ἀνέλαβε, θεωρήσας περιττὴν τὴν ὑποβολὴν τοῦ Κωσταγερακάρη εἰς ψυχικὴν ἢ φρενολογικὴν ἐξέτασιν, μεγαλύνεται πρὸ τῶν ὀμμάτων ἡμῶν. Οὔτε θέλομεν οὔτε δυνάμεθα νὰ ἐξετάσωμεν ἂν τὸ πόρισμα τῆς τοιαύτης ἐξετάσεως θὰ ἦτο πιθανὸν τοιαύτην ἢ τοιαύτην νὰ ἴσκει ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς κρίσεως ἢ τῆς συνειδήσεως τῶν ἐνόρκων, ὅπως ἐπίσης εἴμεθα ἀπολύτως βέβαιοι ὅτι ἐπιστήμονας φρενιάτρους καὶ ἀνατόμους τῆς ψυχῆς κακούργους οἷος ὁ Κωσταγερακάρης δὲν ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ ἀκόμη ἡ Ἑλλάς. Παρ' ὅλα ὅμως ταῦτα, ἐφ' ὅσον ζῶμεν ἐν ἐποχῇ καθ' ἣν καὶ ἐγκληματολογικαὶ κλινικαὶ λειτουργοῦν καὶ ποινικολογικὰ μουσεῖα ἱδρύονται καὶ ἴδια φρενοκομεῖα ἐγκληματιῶν ὑπὸ τῶν κορυφῶν τῆς ποινικῆς καὶ φρενολογικῆς ἐπιστήμης διευθύνονται, μία ἀπόφασις δικαστηρίου συνέδρων, ἡγουμένου μάλιστα τοῦ κ. Τσαγρῆ, δεχομένη *κατὰ τὴν κρίσιν* τῆς, ὅτι πραγματογνωμοσύνη τοιούτου εἴδους ἀποβαίνει περιττὴ καὶ ἄνευ σημασίας, ἀποτελεῖ δι' ἡμᾶς τρανὸν μαρτύριον, ὅτι αἱ πρόοδοι τῆς ἐπιστήμης καὶ τὰ πορίσματα τῶν νέων

θρωπον τοῦ ὁποίου αἱ διανοητικαὶ καὶ ψυχικαὶ δυνάμεις δὲν ἀνεπτύχθησαν παραλλήλως πρὸς τὴν σωματικὴν αὐτοῦ διάπλασιν, εἰς τρόπον ὥστε ἐν ᾧ ἐξωτερικῶς παρουσιάζει τὴν ὄψιν πεπολιτισμένου ἀνθρώπου, ψυχικῶς παρουσιάζει πάντα τὰ ἔνστικτα καὶ τὰς ὁρμὰς τοῦ ἀγρίου, ἢ ἀκριβέστερον εἰπεῖν, τοῦ ἀρχεγόνου ἀνθρώπου. Ἐν ὀλίγαις λέξεσιν, ὁ ἐκ γενετῆς κακοῦργος παριστᾷ τὸν ἄγριον τῆς Ἀφρικῆς μετημφιεσμένον κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον ἐπιτυχῶς εἰς Εὐρωπαῖον. Διὰ τοῦτο τὰ ἐγκλήματα τῶν ἐκ γενετῆς κακούργων ὁμοιάζουσι καταπληκτικῶς πρὸς τὰς πράξεις τῶν ἀγρίων. Ἡ ἀνθρωποφαγία εἶνε συνηθεστάτη εἰς τοὺς φόνους τοὺς διαπραττομένους ὑπὸ τῶν τοιούτων κακούργων. Τὰ τέρατα ταῦτα δὲν ἀρκοῦντα νὰ φονεύωσι τὰ θύματα, ἀλλὰ τρώγουσι πολλάκις τὰ ὦτα, τὴν ῥῖνα, τὸν λάρυγγα καὶ ἄλλα μέρη τοῦ σώματος αὐτῶν. Τοῦθ' ὅπερ κυρίως χαρακτηρίζει τὰ ἐγκλήματα ταῦτα εἶνε ἡ ὠμότης καὶ ἡ θηριωδία αὐτῶν, ἡ ἔλλειψις πάσης σχέσεως μεταξὺ τῆς προκαλεσάσης αὐτὰ αἰτίας καὶ τῆς στυγερότητος τοῦ ἐγκλήματος. Οἱ τοιοῦτοι κακοῦργοι, οὐ μόνον εἶνε ἀνίκανοι νὰ συναισθανθῶσιν οἱανδήποτε τύψιν συνειδότος, ἀλλὰ καὶ ἐπαίρονται διὰ τὰ ἀπαίσια αὐτῶν κατορθώματα, διότι θεωροῦσι ταῦτα ὅλως φυσικά.

Σημειωτέον ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἐνέχει φυσιολογικῶς ἐν ἑαυτῷ, κατὰ τὰ ὅλως πρῶτα ἔτη τῆς ζωῆς αὐτοῦ, πάντα τὰ σπέρματα τῆς ἐγκληματικότητος. Τὰ παιδία κλέπτουσιν ἀναιδῶς, ψεύδονται ἀσυστόλως, δεικνύουσι φρικώδη ὠμότητα πρὸς τὰ ζῷα (ἀποπτίλλουσι τὰ πτηνά, βασανίζουσι τὰ κυνάρια, καρφώνουσι τὰς μυίας) κτλ. Τὰ κακὰ ταῦτα ἔνστικτα, συμφώνως πρὸς τὰς ἀρχὰς τῆς ἐξελίξεως, διὰ βαθμιαίων καὶ διαδοχικῶν βελτιώσεων τῶν διανοητικῶν καὶ ἠθικῶν αὐτῶν κέντρων, ἐξαλείφονται μικρὸν καὶ κατ' ὀλίγον, τέλος δὲ ἐκλείπουσιν ὁλοτελῶς. Ἐὰν ὅμως τινὰ τούτων παραμείνωσι καὶ κατὰ τὴν ἐφηβικὴν ἡλικίαν, τότε θὰ ἔχωμεν ἀσφαλῶς ἢ ἕνα ἠθικὸν παράφρονα ἢ ἕνα ἐκ γενετῆς κακοῦργον.

Τὸ σημεῖον ἐπὶ τοῦ ὁποίου θέλω νὰ ἐπιστήσω τὴν προσοχὴν ἡμῶν εἶνε ὅτι ἀφ' ἧς στιγμῆς διὰ λόγον βιολογικὸν οἱονδήποτε ἐπῆλθε ἀναστολὴ τῶν διανοητικῶν καὶ ἠθικῶν κέντρων, οὔτε ἡ ἀνατροφὴ οὔτε αἱ νουθεσίαι οὔτε αἱ τιμωρίαι δύνανται νὰ ἐπιτύχωσι παρὰ τῷ ἀτόμῳ τούτῳ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἰδέας τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τοῦ δικαίου, ὅπως διὰ τῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ τῶν τιμωριῶν δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ μεταβάλῃ τις τὸν βλάκα—διότι καὶ ὁ ἐκ γενετῆς κακοῦργος δὲν εἶνε εἰμὴ ἠθικῶς βλάξ — εἰς ἄνθρωπον εὐφυᾶ. Ὁ ἄνθρωπος οὗτος θέλει παρεκλίνει τῶν ὄντων τοῦ συνήθους τύπου καὶ μοιραίως θέλει τείνει πρὸς τὸ ἔγκλημα, θέλει δηλ. ἀποτελέσει τὸν ἐκ γενετῆς κακοῦργον. Ἐπὶ τῶν τοιούτων ἡ ἐκπαίδευσις, τὸ περιβάλλον δὲν χρησιμεύουσιν ἐνίοτε εἰμὴ εἰς τὸ νὰ μεταμορφώσωσι καὶ ἐξωραΐσωσιν οὕτως εἰπεῖν τὸ ἔγκλημα. Οὕτω λ. χ. ὁ κλέπτης μεταβάλλεται εἰς λωποδύτην, ὁ φονεὺς εἰς δηλητηριαστήν, ἐνίοτε δὲ ἀναλόγως τῶν πολιτικῶν περιστάσεων εἰς ἀναρχικόν, ἀντάρτην, ἐπαναστάτην.

Ὅσον ἀφορᾷ τὰ αἴτια τὰ προκαλοῦντα τὴν ἀναστολὴν ταύτην δὲν εἶνε εἰσέτι σαφῶς καθωρισμένα. Ὁ ἀλκοολισμὸς τῶν γονέων, ἡ σίφυλις, διάφοροι νόσοι ἐπερχόμεναι κατὰ τὴν κύησιν (φυμωτίωσις, ἑλώδεις πυρετοί), ἢ ἄλλα βλαβερὰ αἴτια ἐπενεργοῦντα κατὰ τὴν σύλληψιν (συνουσία ἐν ὥρᾳ μέθης, ἐν στιγμῇ ὀργῆς, συγκινήσεως κτλ., ἰδίως δὲ ἡ κληρονομικότης) εἶνε τὰ κύρια γενεσιουργὰ αἴτια τῆς τοιαύτης ἀναστολῆς.

Τοῦθ' ὅπερ ὅμως ἐνδιαφέρει ὑπὸ κοινωνιολογικὴν καὶ ἐπιστημονικὴν ἔποψιν εἶνε κυρίως ἡ διάγνωσις τοῦ εἴδους τούτου τοῦ κακούργου, τὸν ὁποῖον ὀφείλομεν νὰ δακρίνωμεν ἐκ τοῦ κατὰ συγκυρίαν καὶ τοῦ παθολογικοῦ κακούργου. Ἡ διάγνωσις αὕτη στηρίζεται ἐπὶ τῶν εἰδικῶν σωματικῶν καὶ ψυχικῶν χαρακτήρων, οὓς οὗτοι παρουσιάζουσιν, ἐπὶ τῶν λεγομένων *στιγμάτων*.

Τὰ στίγματα ταῦτα εἶνε *φυσικά, φυσιολογικὰ* καὶ *ψυχικά*. Τὰ συνηθέστερα *φυσικὰ στίγματα*, ἅτινα ἀπαντῶσι παρὰ τῷ ἐκ γενετῆς κακούργῳ, εἶνε αἱ διάφοροι κρανιακαὶ δυσμορφίαι, ἡ ἀσυμμετρία τοῦ προσώπου, ἡ προεξοχὴ τῶν ζυγωματικῶν ὀστῶν, προγναθισμός, μικροφθαλμία καὶ ἀνισότης τῶν δύο ὀφθαλμιακῶν σχισμῶν—ὑπερβολικὴ ἀνάπτυξις τοῦ τριχωτοῦ συστήματος κτλ. κτλ.

Ἐν γένει δὲ ὁ κακοῦγος οὗτος παρουσιάζει τι τὸ ἀπαίσιον τὴν ὄψιν, τοῦθ' ὅπερ καὶ ὁ κοινὸς κόσμος ἀντιλαμβάνεται καὶ ἐκφράζει διὰ τῆς φράσεως: φάτσα κακούργου (faccia di brigante). Εἰς τρόπον ὥστε ὁ ἐκ γενετῆς κακοῦργος οὐ μόνον ψυχικῶς ἀλλὰ καὶ σωματικῶς προσομοιάζει κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον τῷ ἀγρίῳ ἢ ἀκριβέστερον εἰπεῖν τῷ ἀρχεγόνῳ ἀνθρώπῳ.

Τὰ *φυσιολογικὰ στίγματα* τοῦ ἐκ γενετῆς κακούργου εἶνε ὁ δαλτωνισμός, ἡ ἀμβλύτης πάντων τῶν εἰδῶν τῆς αἰσθητικότητος κτλ., κτλ.

Ἐκ τῶν *ψυχικῶν στιγμάτων* τὸ κυριώτερον βεβαίως εἶνε ἡ πρὸς τὸ ἔγκλημα ροπή. Ἀλλ' ἐκτὸς τούτου ὁ ἐκ γενετῆς κακοῦργος εἶνε ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὀκνηρός, ἀσταθής, ἀνίκανος πρὸς πᾶσαν ἐργασίαν κτλ. κτλ.

Τὰ φυλετικὰ αὐτῶν αἰσθήματα ἐσβεσμένα ἢ διεστραμμένα, ἀποστέργουσι τὴν οἰκογενειακὴν ζωήν. — Μισοῦσιν ἄνευ λόγου, εἶνε ἐκδικητικοί, μοχθηροί, ὀξύθυμοι — Ἐκ τῆς παιδικῆς αὐτῶν ἡλικίας ἄλλως τε διακρίνονται διὰ τὸ ἀσταθὲς καὶ ἀτίθασσον τοῦ χαρακτῆρος αὐτῶν, διὰ τὴν τάσιν πρὸς τὸν αὐνανισμὸν καὶ τὴν πρόωρον συνουσίαν· εἶνε ἀνεπίδεκτοι μορφώσεως, ρέπουσι πρὸς τὸ ψεῦδος καὶ τὴν κλοπήν, μένουσιν ἀδιάφοροι εἰς τὰς τιμωρίας. Οἱ τοιοῦτοι συνήθως ἀποτελοῦσι τοὺς συνήθεις πελάτας (οἰκοτρόφους) τῶν ἐπανορθωτικῶν καταστημάτων οἷον τὸ Ἀβερώφειον.

(Συνέχεια εἰς τὸ ἑπόμενον φύλλον)

θεωριῶν οὐδεμίαν ἐν Ἑλλάδι ἤσκησαν μέχρι τοῦδε ἐπίδρασιν.

Παραλλήλως πρὸς τὰ τόσα ἄλλα προσόντα, τὰ ὁποῖα διακρίνουν τοὺς ἐπιλέκτους τοῦ δικεγορικοῦ σώματος τῶν Ἀθηνῶν, τὸ μᾶλλον **Οἱ στρατιῶται** ἀνεπτυγμένον παρ' αὐτοῖς συναίσθημα εἶναι ἀναμφιβόλως ἡ *μετριοφροσύνη*. Ἂν δὲν μᾶς ἀπατᾶ ἡ μνήμη, ἡ ἰδέα τῆς συστάσεως δικηγορικοῦ συλλόγου ἐν Ἀθήναις ἀπασχολεῖ ἀπὸ ἀμνημονεύτων, ἄνευ ἐναντίας γνώμης ἢ διακρίσεως μεταξὺ λογάδων ἢ μή, ἅπαντας ἀνεξαιρέτως τοὺς ἑκάστοτε δικηγόρους τῶν Ἀθηνῶν, ἂν δέ ποτε ἠκούσθησαν μεταξὺ τῶν δικηγόρων λόγοι φλογεροί, οὗτοι ἐνεπνέοντο πάντοτε ἀπὸ τὴν ἰδέαν τῆς συστάσεως συλλόγου. Ἤδη, ὁπότε, ἔστω καὶ ὑπὸ οἰωνοὺς μὴ ἀρίστους, ἀπηρτίσθη διὰ φορὰν ἀγνοοῦμεν πόσην, ὁ πυρὴν συλλόγου, ἀνακύπτει ἡ μετριοφροσύνη τῶν ἐπιλέκτων, ἕνεκα τῆς ὁποίας, ἴσως δὲν δίδεται τὸ σάλπισμα τῆς διαλύσεως, ἀναμφιβόλως ὅμως μεταδίδεται καὶ πάλιν τὸ σπέρμα τῆς ἀπογοητεύσεως, ἀφοῦ οἱ τρεῖς ἐκ τῶν δώδεκα ἐκλεγέντων συμβούλων ὡς *στρατιῶται* καὶ οὐχὶ ἀρχηγοὶ τοῦ σώματος στέργουν νὰ ὑπηρετήσουν. Ἡ λέξις μὲ τὴν ὁποίαν περιβάλλουν εὐσχήμως τὸ πρᾶγμα, ὁμολογοῦμεν ὅτι εἶνε ἀρκετὰ ἠχηρά, θὰ ἦσαν δὲ ἄξιοι συγχαρητηρίων οἱ τοιαύτην ἐπιδεικνύοντες ἐθελοθυσίαν ἐπίλεκτοι στρατιῶται, ἂν ἡ ἀποστροφὴ πρὸς οἷον δήποτε τῶν ἀνατεθέντων αὐτοῖς ἀξιωμάτων ἦτο ἀποτέλεσμα ἄλλης τινὸς σκέψεως πραγματικωτέρας, οὐχὶ δὲ τῆς ἀδιαφορίας ἡ ὁποία ὑπῆρξε πάντοτε συνοδὸς των ἐν πάσῃ ἀποπείρᾳ πρὸς σύστασιν συλλόγου.

Μέσον λύσεως καὶ τῶν ἀνακαθαρίστων ἀκόμη ἰδιωτικῶν διαφορῶν ἔχουν καταλήξει ἀπό τινος καὶ αἱ πτωχεύσεις. Ὑπάρχουν διάδικοι, **Αἱ πτωχεύσεις** μετ' αὐτῶν δὲ καὶ ἀριθμὸς δικηγόρων οὐ σμικρός, οἵτινες ἀντὶ τοῦ πολυμόχθου καὶ πολυδαπάνου ἀγῶνος ὃν προκαλεῖ ἡ διεκπεραίωσις μιᾶς δίκης πολιτικῆς ἢ ἐμπορικῆς, ἀποφασίζουν τὴν δαπάνην ἑνὸς μονοδράχμου διὰ τοῦ ὁποίου καταχωρίζουν τὸ ὄνομα τοῦ ἀντιδίκου των, τοῦ κατ' αὐτοὺς ὀφειλέτου των, εἰς τὸ δελτίον τῶν πτωχεύσεων, τὴν ἑπομένην δὲ ἔκπληκτος ὁ ἐμπορικὸς καὶ ὁ ἄλλος κόσμος πληροφορεῖται διὰ τῆς φήμης ἢ καὶ διὰ τῶν ἐφημερίδων ἀκόμη ὅτι ὁ τάδε ἔμπορος ἢ ὁ ἄλλος βιομήχανος κλονίζεται μέχρι τοιούτου σημείου, ὥστε καὶ αἴτησις πτωχεύσεως κατ' αὐτοῦ συνεζητήθη. Ἡ τοιαύτη μέθοδος, ἥτις οὐδὲν ἄλλο εἶνε ἢ καθαρὰ ἐκβίασις, εὐπρόσωπος ὅμως, ἀφοῦ περιβάλλεται τὸ ἔνδυμα τῆς νομιμότητος, εἶνε καιρὸς νομίζομεν νὰ προκαλέσῃ ἀμεσωτέραν τὴν ἀντίληψιν τῶν ἁρμοδιωτέρων. Ἄλλοτε, δὲν θέλομεν νὰ ἐξετάσωμεν ἂν νομίμως ἢ οὐ, ὁ προτιθέμενος νὰ ἐγγράψῃ πτώχευσιν καθ' οἱουδήποτε, ὑπεχρεοῦτο εἰς ὡρισμένην τινὰ προκαταβολήν, οὕτως ὥστε ἐμετριάζετό πως ἡ τοιαύτη τακτική. Ἤδη καὶ ὁ φραγμὸς οὗτος, ὁ ἀτελὴς ἔστω, κατηργήθη, οὕτω δὲ ἡ ἐμπορικὴ ὑπόληψις παντὸς ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸ θάρρος τοῦ πρώτου τυχόντος καὶ ἀπὸ τὸ ριψοκίνδυνον αὐτοῦ, ἀποφασίζοντος νὰ διαθέσῃ ἐν μονόδραχμον! διὰ τοῦ ὁποίου ἐπιτυγχάνει ἢ νὰ ἀκούσῃ χαιρεκάκως ἐκφωνούμενον τὸ ὄνομα τοῦ ἀντιδίκου του ἐν πληθούσῃ συνεδριάσει τοῦ Πρωτοδικείου ὡς ὑποψηφίου πτωχεύσοντος ἢ νὰ ἐξαναγκάσῃ τοῦτον εἰς συμβιβασμὸν βεβιασμένον.

ΤΑ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ

Εἴμεθα εἰς θέσιν σήμερον νὰ ἀναγράψωμεν ἐν σχέσει πρὸς τὸ ζήτημα τῆς παραπομπῆς εἰς πειθαρχικὰ συμβούλια τῶν Πρωτοδικῶν κ. κ. Ἀνδρ. Γαρουφαλιᾶ καὶ Ἠλ. Σάκκη καὶ τοῦ Ἀντεισαγγελέως τῶν Ἐφετῶν κ. Δημ. Λάλωση, ὅτι ὁ λόγος δι' ὃν καλεῖται ὁ κ. Σάκκης εἰς ἀπολογίαν ὑπὸ τοῦ κ. Εἰσαγγελέως τῶν Ἐφετῶν, εἶνε τὸ ζήτημα τῆς προφυλακίσεως τοῦ φωτογράφου κ. Νικ. Παντζοπούλου, ἣν προφυλάκισιν τὸ Ἐφετεῖον Ἀθηνῶν, διὰ βουλεύματός του, ὅπερ εἰς προηγούμενον φύλλον εἴχομεν δημοσιεύσει, εἶχε θεωρήσει ὡς μὴ δικαιολογημένην καὶ ὡς μαρτυροῦσαν ἔλλειψιν σεβασμοῦ πρὸς τὴν προσωπικὴν ἐλευθερίαν. Ὁ Ἠλ. Σάκκης ὡς ἀνακριτὴς ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως ἐκείνης, καθ' ἣν κατηγορούμενος ἦτο ὁ κ. Ν. Παντζόπουλος, εἶχε χαρακτηρίσει, συμφωνοῦντος καὶ τοῦ κ. Εἰσαγγελέως, ὡς ἐκβίασιν τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ κ. Νικ. Παντζόπουλος, πλὴν τῶν νομίμων μέσων ἅτινα παρείχοντο αὐτῷ ἐκ τῆς τελεσιδίκου ἀποφάσεως πρὸς εἴσπραξιν ἀπαιτήσεώς του τινος κατά τινος ὀφειλέτου του, μετῆλθε καὶ ἄλλα ἐκτὸς τῆς Δικονομίας ἐξαναγκαστικὰ μέσα, ἰδίᾳ δὲ τὴν δημοσιογραφίαν δι' ἧς ἐκάλει τὸν ὀφειλέτην του πρὸς ἐκκαθάρισιν τῶν λογαριασμῶν του.

Ἐὰν ἑπομένως ὁ κ. Εἰσαγγελεὺς τῶν Ἐφετῶν, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου θὰ δώσῃ τὰς δεούσας ἐξηγήσεις ὁ κ. Σάκκης, ἀνεύρῃ ὅτι δὲν ἀποκλείεται καὶ ἡ ἔννοια τῆς ἐκβιάσεως ἀπὸ τὴν ἄνω πρᾶξιν, τότε ἀναμφιβόλως ἡ συγκρότησις τοῦ πειθαρχικοῦ συμβουλίου περιττεύει.

ΑΠΟ ΤΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΡΕΙΟΣ ΠΑΓΟΣ

Ὁλομέλεια

Ἐκτάκτως ἐνδιαφέρουσα, ὑπὸ ἐπιστημονικὴν πρὸ πάντων ἔποψιν, ὑπῆρξεν ἡ κατὰ τὴν παρελθοῦσαν Πέμπτην συνεδρίασις τῆς ὁλομελείας τοῦ Ἀρ. Πάγου.

Μεταξὺ τῶν ἄλλων ζητημάτων ἐκαλεῖτο ἡ ὁλομέλεια τοῦ Ἀρείου Πάγου νὰ λύσῃ τὴν μεταξὺ τῶν δύο τμημάτων διαφωνίαν ἐπὶ τοῦ ζητήματος ἂν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀρχῶν τοῦ προστήσαντος εὐθύνεται τὸ Δημόσιον διὰ τὰς ἀδίκους πράξεις τῶν ὑπαλλήλων του, ἐνεργούντων ἐντὸς τοῦ κύκλου τῆς δικαιοδοσίας των. Ὡς γνωστὸν ἡ νομολογία τῶν δικαστηρίων τῆς οὐσίας, ἀκολουθησάντων τὴν ἐν τῇ Γερμανικῇ ἰδίως ἐπιστήμῃ κρατήσασαν γνώμην, εἶνε παγία, δεχομένη ὅτι τοιαύτη τις εὐθύνη δὲν βαρύνει τὸ Δημόσιον, πλὴν τῆς περιστάσεως καθ' ἣν τοῦτο ἐγένετο πλουσιώτερον ἐκ τῆς ἀδίκου πράξεως τοῦ ὑπαλλήλου του. Ἡ λύσις αὕτη, οὕτω γενικῶς μέχρι τῆς σήμερον ἐφαρμοσθεῖσα, εἶχε καταλήξει ἐν ταῖς λεπτομερείαις εἰς ἄτοπα οὐκ ὀλίγα.

Ὑπῆρξαν λ. χ. περιστάσεις καθ' ἃς ἐμπορεύματα ἀξίας μεγάλης ὑπεξηρέθησαν ἐν τοῖς τελωνείοις ὑπὸ τῶν ὑπαλλήλων καὶ ἀντεκατεστάθησαν ἢ διὰ λίθων ἢ δι' ἄλλων ἀντικειμένων εὐτελεστάτης ἀξίας, παρὰ τὸ προφανὲς δὲ τῆς ζημίας τῶν ἰδιωτῶν, ὧν ἡ περιουσία κατ' ἀνάγκην θὰ διήρχετο διὰ τῶν ἀδίκων χειρῶν τῶν ὑπαλλήλων, τὰ δικαστήρια τῆς οὐσίας, ἑρμηνεύοντα τὰς γνωστὰς τοῦ Ρ. δικαίου διατάξεις, ἐκήρυσσον ἀνεύθυνον τὸ Δημόσιον.

Ἕτερον ζήτημα, ἀπασχολῆσαν τὴν ὁλομέλειαν ἐν τῇ αὐτῇ συνεδριάσει, ὑπῆρξεν ἂν ἐν περιπτώσει ὑπερημερίας τοῦ ἀγοραστοῦ ὅπως παραλάβῃ τὸ ὑπ' αὐτοῦ ἀγορασθέν, δικαιοῦται ὁ πωλητὴς νὰ τὸ ἐγκαταλίπῃ.

Εὐνόητον ὅτι ἡ ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου δοθησομένη λύσις, ἥτις ἐξαρτᾶται ἐκ διαφόρων λεπτομερειῶν, περὶ ὧν οὐ τοῦ παρόντος, θὰ ἔχῃ ἐφαρμογὴν καὶ ἐπὶ ἀναλόγων περιπτώσεων.

Τελευταῖον σοβαρὸν ἐπίσης ζήτημα, περὶ οὗ, οὔτε ἡ νομολογία τῶν δικαστηρίων μας οὔτε ἡ παρ' ἡμῖν ἐπιστήμη ἐξήνεγκε τὴν τελευταίαν λέξιν, ἦτο κατὰ πόσον ὁ ἕβδομος βαθμὸς τῆς ἐξ αἵματος συγγενείας ἀποτελεῖ κώλυμα πρὸς γάμον.

Φύλλα τῆς «Δικαιοσύνης» πωλοῦνται ἐν τοῖς Καταστήμασι τοῦ κ. Γεωργίου Φέξη ἐπὶ τῆς Πλατείας Λουδοβίκου ἀπέναντι τοῦ Πρωτοδικείου.

ΤΥΠΟΙΣ Π. Α. ΠΕΤΡΑΚΟΥ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΞΕΝΗΝ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΝ

ΤΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ

ὑπὸ τοῦ ἐν Βερολίνῳ Καθηγητοῦ
JOSEPH KOHLER

Ζήτημα καθιστάμενον ἡμέρᾳ τῇ ἡμέρᾳ ἔτι μᾶλλον φλέγον, εἶνε κατὰ πόσον ὑφίσταται δικαίωμα ἐπὶ ἐπιστολῶν, καὶ ἰδίᾳ πότε εἶνε ἐπιτετραμμένον νὰ δημοσιεύωνται ἐπιστολαὶ τεθνεώτων; τοῦτο δέ, διότι τὸ ἐνδιαφέρον διὰ τὴν «φιλολογίαν τῶν ἀπομνημονευμάτων» (Memoirenliteratur) γενικεύεται καθ' ἑκάστην, τοσούτῳ δὲ ἔχει αὐξήσῃ ὁ πόθος νὰ ἐμβαθύνωμεν εἰς τὴν ψυχὴν μεγάλων διανοιῶν, ἢ ἐν πάσῃ περιπτώσει διανοιῶν, αἵτινες τὰ μάλιστα ἐπέδρασαν ἐπὶ τῆς ἱστορίας τῆς ἀνθρωπότος, ὥστε ἡ ἐπιθυμία τοῦ νὰ γνωρίσωμεν τὸν τεθνεῶτα διὰ τῶν ἐπιστολῶν του, ἀκράτητος κυριεύει ἡμᾶς, σχεδὸν δὲ ἐπιτακτικῶς κρούει τὴν θύραν τῆς φιλολογίας.

Τελευταίως εἶνε ὁ Richard Wagner καὶ ὁ Nietzsche, τῶν ὁποίων ἐπιστολαὶ προεκάλεσαν τὸ ζήτημα, ὀφείλει δὲ πᾶς νομικὸς νὰ εἶνε εἰς θέσιν, ὅπως ἀπαντήσῃ ἐπὶ τῶν ζητημάτων, πότε καὶ πῶς δύνανται νὰ δημοσιευθῶσι τοιαῦται ἐπιστολαί.

Δυστυχῶς τὸ ζήτημα τοῦτο εἶνε πολλαχῶς ἔτι ἄγνωστον, τινὲς δὲ φρονοῦσιν, ὅτι ὁ λαμβάνων ἐπιστολήν τινα, δύναται ὡς παραλήπτης καὶ μάλιστα ἔχει τὸ ἀποκλειστικὸν δικαίωμα νὰ δημοσιεύσῃ τὴν ἐπιστολήν. Τὸ τοιοῦτον οὐδόλως εἶνε ὀρθόν. Ὁ παραλήπτης τῆς ἐπιστολῆς, ἔχει τὰ αὐτὰ δικαιώματα ἐπὶ τοῦ περιεχομένου αὐτῆς, οἷα καὶ πᾶς τρίτος, ἐκ τοῦ ὅτι δὲ ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τὸν συντάξαντα τὴν ἐπιστολήν, νὰ πέμψῃ πρὸς αὐτὸν ὀλίγας λέξεις, δὲν ἦτο τοῦτο λόγος, ὅπως διακριθῇ οὗτος παντὸς ἄλλου.

Ἔχουσιν ὅμως δικαίωμα εἰς τοῦτο οἱ κληρονόμοι τοῦ συντάκτου τῆς ἐπιστολῆς; Τοῦτο εἶνε τὸ ζήτημα, ὅπερ ἀνακύπτει. Ἄλλοτε ὑπεστηρίζετο ὅτι ὑπάρχει ἐνταῦθα δικαίωμα συγγραφέως καὶ ἐφρονεῖτο ὅτι ὑπάρχει δικαίωμα συγγραφέως ἐπὶ τῶν ἐπιστολῶν, καὶ ὅτι τὸ ζήτημα ἁπλούστατα λύεται ἐπὶ τῇ βάσει ταύτῃ· ὅτι ἐὰν ὑφίσταται δικαίωμα συγγραφέως, τοῦτο ἔχει τὴν συνήθη διάρκειαν, ἤτοι τριάκοντα ἔτη ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ συντάκτου.

Μὲ τὰς σκέψεις ταύτας, ὅτι αἱ ἐπιστολαὶ ὑπόκεινται εἰς τὸ δίκαιον τῆς πνευματικῆς ἰδιοκτησίας, ἐταλανίσθησαν ἐπὶ δεκαετηρίδας ὁλοκλήρους καὶ ἔφθασαν εἰς τὴν ἀπόλυτον ἀδυναμίαν νὰ μὴ θέσωσιν ἀσφαλεῖς βάσεις διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τῆς συγγραφικῆς ἰδιοκτησίας· διότι εἶνε αὐτονόητον, ὅτι δὲν δύνανται νὰ ὑπαχθῶσιν εἰς τὸ δίκαιον τῆς πνευματικῆς ἰδιοκτησίας ἑκάστη γραφομένη γραμμὴ καὶ ἑκάστη προφερομένη λέξις, ἀλλὰ μόνον ἐὰν προστεθῇ εἰς τὰ γραφέντα καὶ λεχθέντα ποιά τις συγγραφικὴ σπουδαιότης, ἐν πάσῃ δὲ περιπτώσει ὡρισμένη τις αὐτῶν σημασία. Ἐπὶ τοῦ ζητήματος ὅτι δέον νὰ ὑπάρχῃ ἡ σπουδαιότης αὕτη, ἐτέλουν ἄλλοτε ἐν πλήρει σκότει. Ἀπίστευον ὅτι ἡ περὶ τούτου κρίσις εὑρίσκετο ἐν τούτῳ, κατὰ πόσον δηλ. ἡ γενομένη ἐξωτερίκευσις περιχεῖχεν ὡρισμένην πνευματικὴν ἐργασίαν· τὸ τοιοῦτον ὅμως ἦτο ἀπολύτως ἐσφαλμένον· διότι οὕτω παρενοεῖτο ἡ οὐσιώδης διαφορά, ἥτις ὑφίσταται μεταξὺ ἐφευρέσεως καὶ δημιουργίας. Οὐδεμία χωρεῖ σήμερον πλέον συζήτησις, ὅτι ὅ,τι κυρίως ἀποτελεῖ ἀνακάλυψιν, δὲν δύναται ν' ἀπολαύσῃ τῆς προστασίας, ἥτις παρέχεται εἰς τὴν πνευματικὴν ἰδιοκτησίαν.

Σκέψεις, καὶ αἱ βαθύταται ἔτι, δὲν δύνανται νὰ ἀνήκωσιν ἀποκλειστικῶς εἰς τὸν δημιουργὸν αὐτῶν, ἀλλὰ μόνον ὁ τύπος τῆς ἐξωτερικεύσεως καὶ μεταδόσεως αὐτῶν· ἐν ἄλλαις λέξεσιν, ἐκεῖνο ὅπερ προστατεύεται, εἶνε μόνον ὁ τεχνικὸς τρόπος τῆς συναρμολογήσεως καὶ τῆς ἐξωτερικεύσεως τῶν σκέψεων. Κατὰ πόσον ὅμως δέον νὰ δίδεται σημασία εἰς τὰ ζητήματα ταῦτα, ἀποδεικνύουσιν αἱ περίεργοι πλάναι, εἰς ἃς περιέπεσαν οὐκ ὀλίγοι.

Συνέβη π. χ. ὥστε ἀγγλικὰ δικαστήρια νὰ παράσχωσιν εἰς περιηγητὴν τὸ ἀποκλειστικὸν δικαίωμα νὰ περιλάβῃ ἐν γεωγραφικῷ χάρτῃ τὸν παρ' αὐτοῦ ἀνακαλυφθέντα τόπον (ὥστε ἅπαντες οἱ ἄλλοι γεωγραφικοὶ χάρται ἔδει νὰ ὦσιν ἐσφαλμένοι), ἢ ν' ἀναγνωρίσωσι δικαίωμα συγγραφικὸν εἰς τὸν στενογράφον, διότι φυσικῷ τῷ λόγῳ κατὰ τὴν καθαρογραφὴν τῆς ἀγορεύσεως ἐπιφέρει διορθώσεις τινάς, ἢ περιβάλλει ταύτην μὲ ὕφος εὐρυθμότερον.

Ταῦτα ὅμως πάντα εἶνε πλάναι, αἵτινες δὲν δύνανται νὰ ληφθῶσι σοβαρῶς ὑπ' ὄψιν. Ὅταν δὲ ὑποστηρίζεται ὅτι τὸ περιεχόμενον ἔχει μείζονα ἀξίαν ἢ ὁ τύπος, ἀποδεικνύεται διὰ τούτου, ὅτι ἀγνοεῖται ἡ οὐσία τοῦ ζητήματος· διότι διὰ τὴν παροχὴν τῆς προστασίας δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ἡ ἀξία, ἀλλ' ἐὰν ὡς ἐκ τῆς φύσεώς του τὸ πρᾶγμα εἶνε ἐπιδεκτικὸν προστασίας.

Ἐὰν λοιπὸν ἡ τεχνικὴ διασκευὴ ἀποτελῇ τὸ κριτήριον, δὲν δύνανται ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει συνήθεις ἐπιστολαὶ ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ νὰ ὑπαχθῶσιν εἰς τὸ δίκαιον τῆς πνευματικῆς ἰδιοκτησίας· διότι οὐδὲν τὸ τεχνικὸν ὑπάρχει ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς ταύταις, διὰ τῶν ὁποίων ὁ συντάκτης κανονίζει ὅλως προσωπικὸν ζήτημα τοῦ καθημερινοῦ βίου, ἢ προβαίνει εἰς ἐντολήν τινα, ἢ γράφει εἰς ἔμπορον νὰ τῷ ἀποστείλῃ ἀντικείμενόν τι, ἢ γράφει εἰς κυρίαν τινα ὅτι θὰ ἔλθῃ εἰς μυστικὴν συνέντευξιν. Ἐξ ἄλλου, ὑπάρχουσι συνήθως ζητήματα, ὑποπίπτοντα εἰς τὴν σφαῖραν τῆς ἐχεμυθείας καὶ οὕτω διεσκευασμένα, ὥστε ἡ μετάδοσις των ἐν ζωῇ τοῦ συντάκτου τῆς ἐπιστολῆς εἶνε λίαν ὀχληρά, προσβάλλει δὲ τὰ προσωπικὰ αὐτοῦ συμφέροντα καιριώτατα.

Οὕτω πως προέβην πρὸ εἴκοσι καὶ πλέον ἐτῶν εἰς τὴν διάκρισιν μεταξὺ δικαίου πνευματικῆς ἰδιοκτησίας καὶ δικαίου προσωπικότητος, περὶ τῆς ὁποίας ὁ ἐκ Νεαπόλεως Ferrara λέγει ὅτι «segna appunto il piu grande progresso fato sinora nella teoria dei diritti d'autore,» ἂν καὶ τότε ἡ διάκρισις αὕτη ζωηρῶς ἐπολεμήθη, ὡς πᾶσα νέα θεωρία.

(Ἀκολουθεῖ)

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

ΚΩΔΙΚΕΣ ΦΛΟΓΑΪΤΟΥ

Ἐξεδόθη ὁ Ε' τόμος τῶν Κωδίκων τῆς Ἑλληνικῆς νομοθεσίας τοῦ ἀειμνήστου Θ. Φλογαΐτου μετὰ νέαν ἐπεξεργασίαν ὑπ' αὐτοῦ καὶ τοῦ κ. Δημ. Ζαλούχου δικηγόρου καὶ ὑφηγητοῦ. Ὁ τόμος οὗτος ἐπιγραφόμενος ὀργανισμὸς τῆς Πολιτείας καὶ τῆς Ἐκκλησίας περιέχει τὸ Σύνταγμα τῆς Ἑλλάδος, τὸ Πηδάλιον, ἤτοι τοὺς Ἀποστολικοὺς καὶ Συνοδικοὺς κανόνας, τὸν Κανονισμὸν τῆς Βουλῆς, τοὺς Ἐκλογικοὺς νόμους μετὰ τῶν σχετικῶν γνωμοδοτήσεων καὶ ἐγκυκλίων, τῶν τύπων καὶ τῶν ἀναγκαίων ὁδηγιῶν διὰ τοὺς **δικαστικοὺς ἀντιπροσώπους,** τοὺς νόμους περὶ προσόντων τῶν ὑπαλλήλων καὶ πάντας τοὺς γενικοὺς νόμους τοὺς μὴ ὑπαγομένους εἰς τὴν δικαιοδοσίαν ἑνὸς μόνον ὑπουργείου, τὰ σχετικὰ νομοτελεστικὰ Β. Διατάγματα, τὴν νομολογίαν τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ τῶν Ἐφετείων, καὶ πλείστας ὅσας ἐπεξηγητικὰς καὶ διασαφιστικὰς σημειώσεις, ὥστε ἀποτελεῖ βιβλίον χρησιμώτατον καὶ εὐχρηστότατον τοῖς νομικοῖς. Τιμᾶται δραχ. 5,75 καὶ εὑρίσκεται παρὰ τοῖς κεντρικοῖς βιβλιοπωλείοις Ἀθηνῶν καὶ τοῖς ὑποπρακτορείοις τῶν ἐφημεροίδων ἐντὸς ἐπαρχίας.

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ὑπὸ **Βασιλείου Τ. Οἰκονομίδου**
Ἔκδοσις ἕκτη
Μετὰ πλείστων προσθηκῶν καὶ βελτιώσεων
ὑπὸ **Μιχαὴλ Γ. Λειβαδᾶ**
Ὑφηγητοῦ τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας
Ἐξεδόθη τόμος Α'. τόμος Β', τεῦχος α'.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ Ν. ΣΙΑΤΟΥ

Δικηγόρου ἐν Ἀθήναις

Ἑρμηνεία τῶν νόμων περὶ **Φόρου Οἰκοδομῶν** μετὰ προλόγου καὶ τυπικοῦ χάριν τὸν διοκτητῶν. Τιμᾶται δραχ. 2.